

VASARIO 16-ĄJĄ MININT

Vytautas Čekanauskas

Garbės generalinis konsulas

Sutinkame mums brangiausią valstybinę šventę su nuotaika, kuri, deja, šiandien nėra labai džiuginanti. Naujausi įvykiai Lietuvoje kelia nerimą mūsų tarpe, jog kažkas vyksta ne taip, kaip turėtų vykti. Valstybingumo įgyvendinimo kelias darosi per daug vingiuotas, atitolstama nuo tokios Lietuvos, kuriai pamatai buvo padėti Vasario 16-osios aktu.

Per ilgus sovietinės okupacijos metus lietuvių tauta neprarado vilties į vėl sugrįžtantį laisvės rytą. Ji buvo tvirtai pasiryžusi iškęsti visus nuoskaudas, visus persekiojimus, nes joje dar giliai ruse no laisvo ir nepriklausomo gyvenimo atmintis. Ir Vasario 16-oji dar turėjo gilią prasmę dėl kurios nebuvo gaila aukotis – dirbti ir mirti už Tėvynę. Tautos atgimimo laikotarpiu užsienio lietuviai stebėjosi drąsa ir ryžtingumu tų žmonių, kurie stojo viešai ginti jos interesus. Vasario 16-oji tapo apsupta dar dviejų naujų, niekuomet neužmirštinų dienų. Viena pažymėta krauju prie televizijos bokšto Vilniuje, kita apvainikuota galutiniu laimėjimu, paskelbus atstatomą nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Dar visai neseniai Lietuva buvo tokia vieninga, tokia patriotiška, tokia pilna gyvenimo entuziazmo, tokia savi mi pasitikinti, tokia graži, ypač iš tolo į ją žiūrintiems. Kas nutiko per tuos kelis jau laisvo gyvenimo metus? Kasdieninio gyvenimo vargai pakeitė idealizmą. Pakeitė norą siekti to, kas gražu ir gera, kas gali ir turi tarnauti tautai.

Nepakito tik šventės. Didžiausioji jų – Vasario 16-oji – įgavo ir naują prasmę, kai su ja artimai susijungė Sausio 13-oji ir Kovo 11-oji. Tai dienos, liudijančios vienos Lietuvos junginį, dviejuose šio šimtmečio etapuose. Lietuvos, kuri du kartus kėlėsi gyventi viename ir tam pačiame kūne prie Nemuno ir Baltijos, kur jos

protėviai amžiais gyveno. Vasario 16-osios dvasia suteikė drąsos ryžtis skelbti nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą, o lemtingą sausio naktį – stiprybės ištvirti dar vieną bandymą, ginant nepriklausomybę.

Lietuvai atstačius savo valstybingumą greičiau nei tikėjome, mes visi buvome užklupti nepakankamai pasiruošę. Suprantama, kad žmonės, pasijutę pirmą kartą laisvi po pusę šimtmečio neštos svetimųjų priespaudos, nežinojo nuo ko pradėti. Jiems visko trūko. Trūko patyrimo, trūko lėšų, o svarbiausia – organizuotumo.

Deja, organizuotumo trūkumą matome dar ir šiandien. Per penkerius metus nesukūrėme vieningos programos, kaip užsienio lietuviai galėtų efektyviai padėti Lietuvai. Pavieniui yra daroma daug. Šalpos organizacijų darbas nė kiek nesulėtėjo. Profesionalai mokytojai turi savo veiklos planą, kurį jau keli metai gana sėkmingai vykdo ir sulaukia pritarimo. Pasišventusių žmonių pastangomis jau ne vienam Lietuvos gyventojui buvo suteikta medicininė pagalba, kurios dėka jie galėjo įveikti savo fizinius trūkumus ir su nauja viltimi žiūrėti į gyvenimą. Religingieji savo aukomis padeda atstatyti okupantų sugriautas ir išniekintas šventoves. Lietuva vėl tampa "žemė kryžių ir smutkelių".

Visa tai yra labai gražu. Tai rodo mūsų dar neužgesusią meilę tėvų žemei. Bet yra ir kita medalio pusė – valstybė. Ką mes davėme ar dabar duodame valstybei? Tauta išsilaikė šimtmečiais, o valstybė tų šimtmečių bėgyje kilo ir krito bent kelis kartus. Dabar ji ir vėl keliai, ir mes visi jai privalome paduoti pagalbą ranką. Mylėti Dievą,

artimą ir Tėvynę išmokome anksti savo gyvenime. Deja, šiandien didžioji dalis užsienyje gyvenančių lietuvių sutapatino tautos ir Tėvynės sąvokas, išjungdami iš tos lygties valstybės kūrimo būtinybės politinius motyvus. Taip galvojant, valstybei yra daroma didelė žala, nes pristabdomas jos vystymosi procesas, kuris šiuo momentu yra gyvybiškai svarbus.

buvo tinkamai pasiruošę dirbti tokiose sąlygose? Kodėl turi būti galvojama, kad užsieninė prekė yra daug geresnė už vietinę? Juk ir užsienyje ne vien angelai ar išminčiai gyvena, apie ką jau ne vieną kartą yra rašiusi didžiausia kritikė – spauda. Turint tokią pagalbą koordinuojančią organizaciją būtų galima daugelio nesusipratimų išvengti. Tai padaryti

Kas nors pasakys, kad bandome Lietuvai padėti, bet ji į tą pagalbą nenoriai žiūri. Daug kas jau grįžo nusivylę, kad buvo nesuprasti ar nepriimti. Taip, tai tiesa, bet argi nebuvo priežasčių, kurios pateisino tokį vietinių lietuvių elgesį? Ar tikrai visi į Lietuvą važiavo su šviečiančiais kredencialais, įrodančiais jų tinkamumą teikti savo patarimus? Juk patarėjas turi būti ne tik savo rūšies žinovas – specialistas, bet ir diplomatas. Už gerą patarimą ne visuomet ateina pagyrimas, kai tuo tarpu už blogą atsakas atleikia žaibo greičiu. O ar visi užsienio lietuviai

dar nėra per vėlu ir dabar.

Girdisi priekaištai, kad užsienio lietuviai neprileidžiami arčiau prie valstybės vairo. Latvijoje ir Estijoje esą kitaip, todėl jie ir geriau gyvena. Bet ar tikrai taip yra? Ar tikrai žolė žalesnė už kaimyno tvorą? Kur šiandien yra užsienio latviai ir estai, ankstesnėse vyriausybėse turėję ministerių ar kariuomenės vado vietų? Ar dėl tų asmenų pakeitimo girdėjome grąšinimų iš užsienyje gyvenančių jų tautiečių, jog tokios Latvijos ar Estijos jie daugiau nerems?

Kai kas šiandien vis dar yra linkęs žiūrėti į Lietuvą

kaip į labai atsilikusią ir dar ilgai nepajėgsiančią pasivyti kitus pasaulio kraštus, net ir mūsų kaimynus latvius ir estus, valstybę. Tai dažniausia galvosena žmogaus, kuris prarado pasitikėjimą savimi. Viskas yra įmanoma padaryti, tik reikia tvirto noro, nesavanaudiškumo ir daug sunkaus darbo. Pažvelkime tik į netolimą praeitį, kokia buvo nuniokota Europa, pasibaičius Antrajam pasauliniam karui, ir kaip ji atrodo šiandien. Matėme kaip kilo iš griuvėsių nugalėta Vokietija. Ir jai, kaip šiandien Lietuvai, buvo išteista pagalbos ranka. Tik ji suprato, kad vien pinigų skolinimas valstybei nieko gero neduos, jeigu pats žmogus nemokės jų tinkamai panaudoti. Tokio supratimo reikia ir mums abiejose Atlanto pusėse. Valstybę atstatys tik jos žmonės, darbštūs piliečiai, neturintys savanaudiškų interesų.

Asmeniui, atidžiau sekančiam gyvenimą Lietuvoje, nenoromis kyla klausimas, ar išvis ten dar yra geros valios žmonių? Finansinė krizė, kai viena po kitos bankrutuoja taip vadinamos taupymo institucijos, pasiekė kritišką laipsnį. Jau ir didieji bankai tapo nemokūs. Užklausta korespondento buvusi pirmoji ministerė pirmininkė Dr. Kazimiera Prunskienė, ar bankų nacionalizavimas išgelbėtų padėti, atsakė neigiamai. Jos argumentas buvo toks, kad pakeitus vardą ar savininką, bet paliekant tuos pačius darbuotojus, niekas nepasikeis. Nesąžiningas darbuotojas po valdišku stogu jausis dar patogiau, nes jis augo sistemoje, kur vogti iš valdžios buvo normalu. Tad bet kurią gelbėjimo akciją reikia pradėti nuo paties žmogaus, o ne nuo institucijos. Reikia jam įdiegti moralinės atsakomybės jausmą.

(Bus daugiau)

ELTA pranešė: PASKIRTAS NAUJAS PREMJERAS IR BANKO VALDYTOJAS

LR Prezidento dekretas
Dėl L.M.Stankevičiaus skyrimo Lietuvos Respublikos Ministru Pirmininku

1. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seimo pritarimą, skiriu Lauryną Mindaugą Stankevičių Lietuvos Respublikos Ministru Pirmininku.

2. Pavedu Ministrui Pirmininkui Laurynui Mindaugui Stankevičiui ne vėliau kaip per 15 dienų sudaryti Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir pateikti jos sudėtį, man tvirtinti.

3. Šis dekretas įsigalioja nuo jo pasirašymo dienos.

Lietuvos Respublikos
Prezidentas
Algirdas Brazauskas

R.Šarkinas paskirtas Lietuvos banko valdybos pirmininku.

Vilnius, vasario 15 d. (ELTA). Šiandien 76 balsais už, 2 – prieš ir 7 susilaikius, Seimas priėmė nutarimą "Dėl Lietuvos banko valdybos pirmininko", kuriuo Reinoldijų Šarkiną paskyrė Lietuvos banko valdybos pirmininku, praneša ELTA.

TAUTININKAI – PRIEŠ VIENPARTINĘ LDDP VYRIAUSYBĘ

Lietuvių tautininkų sąjungos nepatenkina Prezidento ketinimai prie valstybės vairo palikti susikompromitavusios valdančiosios partijos narius. LTS frakcija nepritaria ir siūlomų asmenų kandidatūroms. Apie tai Seime įvykusioje spaudos konferencijoje informavo tautininkų sąjungos vadovai. Nepriimtina ir kai kurių

kitų opozicinių jėgų pasirinkta "nesikišimo ir netrukdomo LDDP" taktika. Tautininkai pareiškė, kad "šiuo metu susikaupusių valstybės problemų jokia viena partija arba grupuotė išspręsti negali". Frakcijos seniūno dr. Leono Milčiaus nuomone, į atsakingiausius valstybės postus reikia paskirti ryžtingus, veiklus žmones.

Girdėta iš Vilniaus

B. GENZELIS – SOCIALDEMOKRATŲ FRAKCIJOJE

Nuo vasario 5 dienos Seimo socialdemokratų frakcijai priklauso Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Bronius Genzelis. Apie tai antradienį pranešta Seimo plenariniame posėdyje.

Pernai gruodžio mėnesį B. Genzelis paliko LDDP bei šios partijos frakciją Seime. Socialdemokratų frakcijoje dabar yra 8 Seimo nariai.

Išstojimą iš valdančiosios partijos B. Genzelis motyvavo tuo, kad "pastaruoju metu partijoje išgalioja autoritariniai principai, grubiai pažeidžiamos demokratinės nuostatos".

PASKIRTAS NAUJAS SKAT VADOVAS

Majoras Bronislovas Juozaitis pradėjo eiti Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos vado pareigas. Šis – jau trečiasis 1991 metais įkurtos tarnybos vadovas pakeitė pulkininką leitenantą Arvydą Pocių, pradedantį studijas Bundesvero akademijoje Hamburge.

Krašto apsaugos ministro įsakymu paskirtas majoras B. Juozaitis yra vienas iš pirmųjų Lietuvos savanorių, šalies nepriklausomybės gynėjų gretas papildęs dar 1990 metais. Iki šiol jis vadovavo Panevėžio savanorių rinktinei.

Šiuo metu savanoriškąją krašto apsaugos tarnybą sudaro beveik dešimt tūkstančių savanorių, reguliariai susirenkančių į karinius mokymus. Profesionaliems SKAT kariams – beveik 2 tūkstančiams savanorių – mokamas nuolatinis atlyginimas. Pastarieji saugo valstybinę sieną, padeda likviduoti ekologinių katastrofų padarinius, palaikyti viešąją tvarką didelių susibūrimų metu.

ĮGALIOTOJI MINISTRĖ D. GRYBAUSKAITĖ

1996 m. vasario 5 d.
Lietuvos Respublikos ambasadoje

sadoje Washington, D.C. darbą įgaliotosios ministrės pareigose pradėjo Dr. Dalia Grybauskaitė. Ji gimė Vilniuje, baigė S. Neries vidurinę mokyklą, studijavo politinę ekonomiją Leningrado Universitete, kurį baigė 1983 metais. 1988 metais apgynė ekonomikos mokslų daktaro disertaciją. 1992 metais Georgetown University Washington, D.C. studijavo tarptautinius ekonominius santykius (School of foreign service).

Ambasadoje D. Grybauskaitė dirbs dvišalių Lietuvos – JAV ekonominių santykių srityje bei vadovaus rinkiminei apylinkei Lietuvos Seimo rinkimuose 1996 metais.

DERYBOS SU LATVIJA BUS PRATĖSTOS MAŽDAUG PO MĖNESIO

Užsienio reikalų ministro Povilo Gylio manymu, norint tęsti pernai nutrūkusias derybas dėl Lietuvos ir Latvijos jūros sienos delimitavimo, prireiktų mėnesio, per kurį ekspertai parengtų medžiagą kitam etapui. Tai būsią galima padaryti tuo atveju, jeigu Latvija "labai nelauks naujos Lietuvos Vyriausybės", – sakė ministras trečiadienį Viniuje spaudos konferencijoje, surengtoje tuoj po Estijos, Latvijos ir Lietuvos užsienio reikalų ministrų vienos dienos susitikimo.

Latvijos užsienio reikalų ministras Valdis Birkavas sakė, jog Lietuvos Vyriausybė ketino derybas tęsti po to, kai šioje kaimyninėje valstybėje bus suformuotas naujas Ministrų kabinetas. Dabar, kai Latvijos Vyriausybė jau suformuota, mes galime tęsti derybas. Maišiagalos memorandumą palikdami "už mūsų" ir galvodami apie jūros sieną, kalbėjo ministras.

TRUMPAI

• Prezidentas Clintonas paskelbė vasario 9 d. 17 apskričių Oregono valstijoje ir 13 apskričių Washingtono nelaimės sritimis. Vietiniai gyventojai galės prašyti pigių paskolų potvynių padarytiems nuostoliams padengti.

• Vasario 8 d. Airijos laisvės kovotojų pagrindinė armija paskelbė, jog 1994 m. rugsėjo 1 d. paskelbtos karo paliaubos Šiaurės Airijoje nutraukiamos dėl britų valdžios ir Š. Airijos protestantų nelankstumo. Kitą dieną Londone sprogo bomba, sugriovusi šešių aukštų pastatą,

sužeidusi 34 asmenis. Šis sprogdinimą pasmerkė ne tik britų vyriausybė, bet ir JAV prezidentas Clintonas.

• NATO kariuomenės Bosnijoje vadovybė pasmerkė Bosnijos serbų elgesį. Mat, jie nutraukė turėtus su NATO štabu kontaktus, atšaukė ryšių karininkus. Serbai reikalauja tuoj pat paleisti du suimtus karininkus: gen. Djukic ir pulk. Krsmanovic. Hagos karinių nusikaltimų tarptautinis tribunolas renka kaltinamąją medžiagą apie tuos du serbų karininkus, įtariamus civilių gyventojų

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

žudymu. Serbų kariuomenės vadas gen. R. Mladic, pats mi-nėto tribulo kaltinamas, įsakė nutraukti visus kontaktus su NATO štabu, kol suimti ser-bai nebus paleisti. NATO jėgų vadas admiras Smith pasakė, kad tarptautinis teis-mas šiuo metu "pilsto žibala ant ugnies".

• Sausio 27 Rusijos prezidentas B. Jelcinas pasakė: "Atrodo, kad man teks duoti sutikimą dalyvauti šių metų prezidento rinkimuose". Šis nerangumas oficialiai paskelbti savo kandidatūrą Vakaruose sunkiai suprantamas. Spėjama, kad B. Jelcinas nori užsitikrinti, kad daug kairiųjų (komunistų diktatūros šalininkų) ir daug demokratinės Rusijos politikų pasižadėtų jį remti ir už jį agituoti. Nemažai JAV vyriausybės Rusijos reikalų politikos kritikų teigia kad administracija per daug remia B. Jelciną, tarsi sudėdama "visus kiaušinius į vieną krepšį". Buvęs prezidentas Bushas visomis jėgomis bandė išlaikyti tuometinį Rusijos vadovą M. Gorbaciovą, tačiau šiuo metu Rusijoje niekas jo nepasigenda. Panašiai būsią ir su B. Jelcinu.

• Pasaulio prekybos organizacija spaudžia Pakistaną, kad šis nutrauktų Indijai taikomą prekybos ryšių diskriminaciją. Indijos karai su Pakistanu ir nesugebėjimas taikiu būdu išspręsti Kašmyro problemą privedė prie aukštų Pakistano muitų ir kitų suvaržymų Indijos gaminiams. Indų biznierių mano, kad suvaržymus atšaukus, Indijos prekyba su kaimyniniu Pakistanu siektų pusterčio milijardo dolerių kasmet. Šiuo metu indų gaminiai pasiekia Pakistaną aplinkiniais keliais, per Hong Kongą, Singapūrą.

• Popiežius Jonas Paulius II, atvykęs į Venecuelą, pakeliui iš aerouosto Caracas, sustabdė kavalkadą prie garsaus Venecuelos kalėjimo ir iš tolo palaimino ten gyvenančius kalinius.

• Čečėnijos sostinėje, didelei demonstracijai klausantis patriotinių kalbų, netoli sprogo galinga bomba, užmušusi 3 žmones, sužeidusi 7. Grozno miestas apsuptas rusų kariuomenės.

• Tarptautinis Olimpinis komitetas paskelbė, kad Taivano sportininkams nebus leidžiama dalyvauti šių metų Olimpinėse žaidimėse Atlantoje. Sužinota, kad komunistinė Kinijos vyriausybė nutarė nedalyvauti, jei bus leista dalyvauti Taiwanui.

• Britanijoje vyksta karšti debatai apie valstybines ir privačias mokyklas. Paaiškėjo, kad įtakinga britų darbo

partijos narė, partijos kalbėtoja sveikatos klausimais Harriet Harman įregistravo savo 11 metų sūnų ne į darbiečių partijos propaguojamą viešąją mokyklą, bet pasirinko ištaigingą ir brangiai kainuojančią gimnaziją už 10 mylių nuo namų.

• Amerikos vartotojų reikalų gynėjas Ralph Nader sukėlė demokratų partijai didelį rūpestį, paskelbdamas, kad jis Kalifornijos pirmiuose balsavimuose dalyvaus kaip kandidatas į prezidento vietą, "žaliųjų" partijos nominuojamas. Tuo jis pagrobtų daug balsų iš demokratų kandidato Clintono.

• Buvusios sovietų imperijos Nepriklausomų Valstybių bendrijos atstovai viensbalsiai patvirtino planus sukurti bendrą oro gynybos sistemą.

• Rusijos pirmuoju vicepremjėru paskirtas Vladimir Kadannikov vietoj pašalinto vicepremjėro Anatoly Chubais.

• Graikijoje socialistų dominuojamos vyriausybės ministru pirmininku patvirtintas Costas Simitis. Jo užsienio reikalų ministru tapo žinomas Europos Sąjungos entuziastas Theodoros Pangalos.

• Japonijos naujasis premjeras Hashimoto paskelbė, kad nelauks planuojamo susitikimo su JAV prezidentu Clintonu balandžio mėnesį. Mažiau oficialus, bet labai reikalingas susitikimas bus vasario pabaigoje Santa Monikoje, Kalifornijoje.

• Rusija turi dideles naftos atsargas Kaspijos jūros apylinkėse. Daug rūpesčių sukelia klausimas, kaip tą naftą pasiųsti į patogius uostus. Be to nafta turtingos ir naujosios nepriklausomos valstybės: Kazachstanas, Azerbaidžanas, Turkmenistanas. Įvairūs neramumai, karai Gruzijoje, Azerbaidžane, Armenijoje ar dabar Čečėnijoje verčia ieškoti naujų kelių į Vakarus, kurie planuoja pirkti to regiono naftą.

• Rusijos naujame parlamente, kuriame komunistų partija turi 149 narius iš bendro 450 atstovų skaičiaus, vyko slaptos varžybos, kas laimės Dūmos pirmininko vietą. Dešiniųjų partijų atstovams nesusitarus, pirmininku tapo komunistas G. Seleznev, nors Žirinovskio liberalai ir "Rusija mūsų namai" palaikė buvusio seimo pirmininką Ivaną Rybkina. Nuosaiki reformatorių, Javinskio vadovaujama partija, vadinama Jabloko, (obuolysrus.) pirmininku siūlė savo kandidatą Vladimirą Lukiną. Rusų parlamente yra 28 komitetai. Buvo svarbu paskirti savo žmones tų komitetų pirmininkais. Komunistai

vadovaus devyniems komitetams. Jabloko vadovaus biudžeto ir užsienio reikalų komitetams, "Mūsų namai – Rusija" vadovauja gynybai ir privatizavimui. Žirinovskio partija nepatenkinta, gavusi vadovauti tik pramonės ir informacijos komitetams.

• Prancūzijos prezidentas paskelbė, jog po šešių sprogdinimų Ramiojo vandenyno salose, Prancūzija baigė savo branduolinio ginklo bandymus.

• Izraelio premjeras Š. Peresas paskelbė, kad vyriausybė nutarė pravesti priešlaikinius parlamento rinkimus. Jie nelauks spalio mėnesio, bet vykdys juos gegužės ar birželio mėnesį. Stebėtojai mano, kad darbo partija tikisi užuojautos balsų dėl buvusio premjero I. Rabinio mirties.

• Italijos prezidentas po ilgų derybų pakvietė Vyriausybę sudaryti kompromisui kandidatu 71 m. amžiaus Antonio Maccanico. Tai bus jau 55-toji pokarinė italų vyriausybė.

• Šri Lankos (buv. Ceilono) sostinėje sprogo galinga bomba, užmušusi 80 žmonių, sužeidusi 1,300. Įtariama, kad bombą padėjo savižudžiai tamilų genties kovotojai, kurie reikalauja teisės steigti savo nepriklausomą valstybę, nors salos valdžia siūlo jiems plačią autonomiją.

• Jungtinių Tautų Maisto ir Žemės ūkio agentūra skelbia, kad šių metų kviečių derlius bus mažesnis net 4%. Bijoma, kad maisto stoka daugiausia palies nederlingas Afrikos šalis.

• Egėjo jūroje nesibaigia trintis tarp Graikijos ir Turkijos. Negyvenamoje salelėje, kurią spauda vadina "akmenų krūva", graikai buvo iškėlę savo vėliavą. Netrukus atplaukė keli turkų karo laivai. Po Europos šalių diplomatinio pastangų pavyko įtempimą sumažinti, karo laivai pasitraukė.

• Izraelyje įvyko piktos juodųjų žydų iš Etiopijos demonstracijos. Jie sužinojo, kad Izraelio ligoninėse aukojamas juodųjų kraujas yra slapta išpilamas lauk, bijant, kad tarp aukojančių kraują gali būti ir AIDS sergančių. Juodieji žydai skundžiasi diskriminacija.

• Tarptautinis maisto politikos tyrimų institutas skelbia, kad žmonių skaičiui pasaulyje augant, reikia laukti maisto produktų stokos. Daugiausia kenčia vaikai, ypač pietinėje Azijoje, Vidurinėje Afrikoje, Pietryčių Azijoje ir Kinijoje. Šiuo metu pasaulyje alksta 180 milijonų vaikų, iš jų 70 mln. vien Indijoje.

• Rusija paskelbė, jog ši pavasarį pradės plati vaikų iki 4 metų amžiaus skiepavimo programa, nes pagausėjo susirgimų poliomieliu, difteritu ir kitomis ligomis.

VYTAUTAS LANDSBERGIS LANKĖSI CHICAGOJE

Juozas Žygas

Vasario 3-4 dienomis kas buvo rekordiniai žiemos šalčiai, chikagiečiai sutiko šį žymų svečią. Visi renginiai buvo skirti Sausio 13-osios dienos tragiškiems įvykiams paminėti. Jie prasidėjo sekmadienį, 10 val. ryto Nekalto prasadėjimo bažnyčioje Šv. Mišiomis, kuriose dalyvavo ir Vyt. Landsbergis. Po to vyko į Jaunimo Centrą, kur prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę buvo trumpas (dėl speigo) apeigos ir Vyt. Landsbergis su Chicago lituanistinės mokyklos moksleivių palyda padėjo vainiką.

Pagrindinė dalis – akademija – vyko didžiojoje salėje, kuri, nepaisant rekordinio šalčio, buvo beveik pilna. Į salę su palyda įėjo Vyt. Landsbergis, kurio vadovaujama tauta nepabūgo ir sovietinių tankų, ir kuris ją atvedė iki Nepriklausomybės. Jam einant visa salė audringai plojo, ko dabar Lietuvoje jau galbūt nebebūtų. Visiems susėdus, akademijai vadovaujanti Nijolė Martinaitytė-Nelson, pakvietė organizacijų atstovus įnešti vėliavas. Vėliavas įnešus ir scenoje sustačius, buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Tuomet pakvietė Reginaldą Narušienę – Lietuvos bendruomenės Krašto valdybos pirmininkę – pristatyti svečią. Trumpu žodžiu ji pristatydama, R. Narušienė pažymėjo, kad ir taip jis yra visiems gerai žinomas. Taip pat prisiminė, kad 1990 m. gruodžio 8 d. buvo su juo susitikusi Washingtone. Tame susitikime kartu dalyvavo prof. T. Remeikis ir A. Barzdukas. Tuomet jis pasakė, kad Sovietija rengiasi Lietuvą pulti ir prašė, kad Amerikos lietuvių organizacijos ir visuomenė darytų viską: informuotų Vyriausybę ir visuomenę. Po savo pristatomojo žodžio, pakvietė Vyt. Landsbergį.

Vytautas Landsbergis pasveikino gausiai susirinkusius Amerikos lietuvių sostinės gyventojus ir paprašė su-

sikaupimo minute pagerbti Sausio 13-tos aukas.

Štai jo kalbos santrauka: Sausio 13-oji yra ypatinga diena ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje bei kitur pasaulyje. Yra sakoma, kad Lietuva laimėjo mūšį, kuris sugriovė SSSR. Visa tai buvo pradėta jau 1941 m. birželio 22-24 d.d. sukilime. Prieš Sausio 13-ąją buvo daug ženklų, kurie rodė kažką įvyksiant ir atvedė į tą mūšį, kurį Lietuva laimėjo! Vaizdus, kurie buvo rodomi TV, matė Vakarų Europoje ir kitur milijonai žmonių. Teko susitikti Vokietijoje ir Prancūzijoje žmonių, kurie sakėsi tuos vaizdus televizijoje matę. Daugelis iš jų tai matydami meldėsi ir verkė. Pasaulis matė vaizdus, kuomet žmonių minia prieš tankus be baimės stovėjo. Vėliau buvo iššifruoti radijo pasikalbėjimai, kuriuos operacijos štabas perdavinėjo smogiamiesiems daliniams. Pradžioje buvo liepiama šaudyti tuščiais šoviniais. Kai žmonių išvaikyti negalėjo, tuomet paliepė tikrus šovinius naudoti. Aukščiausioji Taryba buvo numaciusi, paskutiniam atvejui atėjus, simboliškai pasipriešinti. Koridoriuose buvo prikrauta benzino butelių. Buvo deputatų, kurie bandė iš Aukščiausios Tarybos pabėgti. Kiti telefonu kviečiami atvykti atsakinėjo, kad nebėra ko eiti, nes viskas jau baigta! Atmintyje išliko ir tai, kad vienas deputatas siūlė gelbėtis.

Mano rankose visą laiką buvo telefonas. Skambinau į Kremlį, bet Gorbačiovas miegojo. Paskui jis sakėsi nieko apie tuos įvykius nežinojęs ir liepė tą "bezobraziją (beprotybę)" baigti.

Buvo skambinta Islandijos užsienio reikalų ministeriui su prašymu, kad padėtų Lietuvai. Taip pat buvo kreiptasi į Jungtines Tautas, bet tai buvo lyg žirniai į sieną. Diplomatai turi milijonus būdų, kaip veiklos išvengti. Mes, Sąjūdžio ideologai, bu-

vome suformulavę neįprastą kovos būdą. Daugelio akyse mes buvome keistuoliai, kurie vaidinome "vyriausybę" ir "valstybę", kuomet aplinkui buvo Raudonoji armija ir KGB.

Pasibaigus akademinei daliai, buvo ir meninė dalis. Ją pradėjo "Grandies" šokėjos (vadovė-Violeta Smieliauskaitė-Fabionavich). Pradžioje jos pašoko "Kepurinę" ir sužavėjo žiūrovus, kadangi ne tik gražiai šoko, bet ir visą laiką šypsojosi. Po pirmojo šokio pasirodė "Dainavos" ansamblio vyrų oktetas, vadovaujamas dirigento Dariaus Polikaičio, padainavo "Ant kalno karklai", "Augo kieme klevėlis" ir "Toli nuo tėvynės". Okteto atliktos dainos buvo šiltai priimtose ir, plovimams nesibaigiant, "bisui" dar padainavo "Po žalią girelę". Po okteto dar kartą pasirodė "Grandies" šokėjos, pašokdamos "Mikitiene". Po to tautinių šokių kolektyvas "Spindulys", vadovaujamas Rasos Paskočimienės, pašoko: "Rolanderį" ir "Spinduliuką".

Po to visi dalyviai buvo paprašyti eiti į Mažąją salę pasivaikinti ir su svečiu pasikalbėti. Svečias taip pat žadėjo atsakyti į klausimus. Scenoje buvo padengtas stalas, prie kurio pasodintas Vyt. Landsbergis ir jį lydėjusi Regina Narušienė bei keletas LB Krašto valdybos narių.

Buvo leidžiama užduoti trumpus klausimus, kurie nieko naujo neatskleidė. Daugiau dėmesio atkreipiau galbūt ne į klausimą, bet pageidavimą, kad dešinieji į rinkimus eitų vienu frontu. Prelegentas atsakydamas nors gana ilgai aiškino, bet mano išvada tokia, kad vieningumas nebus įmanomas. Kitas įdomus klausimas buvo: "Kodėl Vilnijos krašte lenkinimas ir toliau tebevyksta?" Atsakydamas bandė aiškinti, kad padėtis nėra tokia bloga, kaip mums atrodo. O dėl lietuviškų mokyklų padėties tai nesąžininga! Atrodo, kad svečias su tuo klausimu nėra susipažinęs ir galbūt tai nėra jo interesų akiratyje!

Laikas greitai bėgo, o Vyt. Landsbergis dar turėjo dalyvauti Lietuvos Vyčių bankete, kuriame buvo pagerbiama Ateitininkų Federacija ir jos pirmininkas Juozas Polikaitis.

Šv. Mišias I.C. bažnyčioje, Brighton Parke, ir akademiją Jaunimo Centre organizavo JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba.

NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENOS MINĖJIMAI

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI PAMINĖTA DETROITE

78-asis Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyko vasario 11 d. Dievo Apvaizdos kultūros centre, Southfield, MI. Jame dalyvavo daugiau kaip 400 žmonių. Minėjimą pradėjo Dr. Algis Barauskas. Apylinkėse veikiančių organizacijų vėliavų įnešimui vadovavo "Švyturio" jūrų šaulių vado pavaduotojas Juozas Kinčius. Himną giedojo Asta Jurgutytė, o jai akomponavo Vidas Neverauskas. Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Valdas Valdemaras sukalbėjo invokaciją, Mantvydas Šepetys pristatė garbės svečius. Tarp jų buvo Estų, Latvių, Pabaltijiečių ir Pavergtųjų tautų komitetų nariai. Mykolas Abarius priminė, kad mūsų kolonijoje dar liko vienas savanoris kūrėjas – Stasys Šimoliūnas. Nors jis ir nedalyvavo minėjime, tačiau susirinkusieji pagerbė jį atsistodami. Jill Murphy – Michigan valstijos Chief of Protocol – perskaitė gubernatoriaus John Engler sveikinimą. Julie Matuzak perskaitė kongresmeno David Bonoir sveikinimą. Sveikinimus taip pat atsiuntė Detroito burmistras Denis Archer ir Southfield burmistras Donald F. Fracassi. Visų sveikinimų tekstai buvo išstatyti greta ta proga surengtos Algirdo Vaitiekaičio parodos.

Organizacijos "Pagalba Lietuvai" vadovas Robertas Boris savo kalboje padėkojo visiems dosniems aukotojams už nuolatinę paramą, siunčiant talpintuvus į Lietuvą. Per penkerius metus išsiųstas net 31 talpintuvas. Bendras visos paramos dydis viršijo 24 mln. dolerių.

R.Boris pristatė susirinkusiems pagrindinę kalbėtoją – vienuolę seserį Margaret John Kelly, Daughters of Charity of St. Vincent de Paul, Šv. Jono universiteto prezidento specialiąją patarėją iš Jamaica, New York. Sesuo Margaret yra buvusi Rytų rajono provincijole. Ji tarpininkauja direktorių tarybai Šv. Jono universitete. Šis universitetas bendradarbiauja su Vilniaus arkivyskupu A.J.Bačkiu ir remia jo pastangas prisidėti, kad

bažnyčia dalyvautų, gerinant Lietuvos ekonominę, socialinę ir moralinę būklę, kurią ilgas sovietinis valdymas smarkiai sužalojo.

Sesuo Margaret kelis kartus lankėsi Lietuvoje. Minėjimo dalyviams ji papasakojo, kaip Šv. Jono universitetas nusprendė padėti Lietuvai, kalbėjo apie susitikimus su arkivyskupu A.Bačkiu, Vilniaus universiteto profesoriais, architektais, meno istorikais bei inžinieriais. Jau parengtas Bernardinų vienuolyno, pastatyto septynioliktajame šimtmečiu, restauravimo projektas. Numatyta jame įrengti švietimo centrą ir kitas įstaigas. Susirinkusieji atidžiai klausėsi jos pasakojimo ir nuoširdžiais plojimais jai padėkojo. R. Boris minėjimą rengusių organizacijų vardu įteikė seseriai Margaret dovanėles, kurios pamins jai apie viešnagę Detroito.

Nepriklausomybės dienos minėjime meninę programą atliko "Žiburio" mokyklos jaunieji dainorėliai, vadovaujami Virgos Šimaitytės, šokėjai (vadovė – Viktorija Viskantienė), "Audinio" tautinių šokių kolektyvas, vadovaujamas Astos Puškoriūtės-Soltis. Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu.

Šventės proga Algirdas Vaitiekaitis surengė įdomią parodą – "Lietuvos istorija pašto ženkluose 1918–1940 metais". Ženklaai byloja apie didingą Lietuvos praeitį, jos galybės laikotarpį, skaudžius įvykius ir kovos už laisvę metus. Šiuose ženkluose – Saulės mūšis, Mindaugo ir Lietuvos krikštas, Vilniaus įkūrimas, istorinis Dariaus ir Girėno skrydis, tautinė olimpiada. Nemaža dalyvių šiuos Lietuvos pašto ženklus pamatė pirmą kartą.

Minėjime buvo renkamos aukos Amerikos Lietuvių tarybai ir "Pagalba Lietuvai". Surinkta virš 4 tūkst. dolerių.

Ši gražų minėjimą surengė Detroito Organizacijų centras ir "Pagalba Lietuvai".

Regina JUŠKAITE
Detroit, MI

IŠKILMĖS TALINE

ELTA pranešė:

Ketvirtadienį Taline, "Estijos" koncertų salėje įvyko simfoninis koncertas, skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo 78-osioms metinėms. Jį surengė Lietuvos ambasada ir "Eesti koncert". Grojo Juozo Domarko diriguojamas Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, dainavo solistas Virgilijus Noreika, skambino estų pianistas Matti Mikalai. Skambėjo Mikalojaus Konstantino

Čiurlionio simfoninė poema "Jūra", L.van Bethoveno, F.Listo ir kitų kompozitorių kūrinių. Koncerto klausėsi Estijos parlamento ir Vyriausybės atstovai, diplomatinis korpusas, Talino lietuvių bendruomenės nariai. Jį tiesiogiai transliavo dvi radijo stotys. Po koncerto surengtame priėmime Estijos Prezidentas Lennartas Meris pasveikino susirinkusiuosius Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga.

AR STABILI LIETUVA BE TRIJŲ "STABILIZATORIŲ" (Adolfo, Romasio ir Kazio)?

Dr. Jonas Jasaitis

Iš tikrųjų Lietuvoje kuri laiką buvo vakuojančios trys itin svarbios valstybinės tarnybos. Visi jas ligi šiol užėmę pareigūnai iš darbo išėjo ne savo noru. Tik tada, kai dėl siaubingo aplaidumo ant katastrofos slenksčio atsidūrė visa bankų sistema, kai paaiškėjo, kad sutriko daugelio ūkio šakų finansiniai atsiskaitymai, galų gale buvo nutarta atstatyti Lietuvos banko valdybos pirmininką. Seimo valdančiajai daugumai, matyt, atrodė, kad to ir užteks: "atpirkimo ožys" surastas.

Deja, neregėto masto skandalas plėtėsi. Jau niekaip nebepavyko jo užglaistyti vienu kitu kosmetiniu pertvarkymu. Tarsi kokia niekam nereikalinga yla ėmė ir išlindo "draugo-bičiulio" Adolfo asmeninio indėlio atsiėmimo iš sugriauti numatyto banko istorijėlė. Netrukus pasirodė, kad tokiu pat būdu nusidėjęs ir "operatyvusis kovotojas su nusikalstamumu" – generolas Romasis Vaitekūnas. Dabar jau baigėsi konsultacijos, rasti nauji asmenys vakuojančioms pareigoms užimti. Keli formalūs balsavimai Seimo plenarinių posėdžių salėje, paslaugūs patarėjai suredaguoja kelis dekretus ir... viskas užbaigta. Kaip sakoma, basta.

Palaukite, ponai. Tai kur jūs buvote, kai apgautų indėlininkų skaičius pasidarė penkiaženklis? Kur sėdėjote, ką matėte ir girdėjote, kai žmonės verkė ir alpo, prara-

dę paskutines kuklias santaupeles? Ką gi jūs veikėte, kai buvo imamos vis naujos ir naujos užsienio paskolos, o dabar paaiškėjo, kad net grėsmingajam "gazpromui" neužmokėta? Beje, labai jau dėsninga: kai tik Lietuva bando apsitvarkyti, nors nuo dalelės buvusių valdovų atsisakyti, iš kažkada "sajunginėmis" vadintų institucijų pasigirsta patys rūščiausi grasinimai.

Galų gale, kada atsikratysime kažkokio vaikiško ar net debiliško naivumo? Nėra ko tikėtis, kad buvusios "deržavos" apologetai staiga pasidarys nuolaidūs ir neberekalaus užsimokėti. Anksčiau ar vėliau, o sumokėti vis tiek reikės. Tai kodėl nesumokėta, jei viskas Lietuvoje, anot A.Šleževičiaus, taip gerėjo? O juk galėjo garsiųjų laidų "Kas geresnio, Premjere?" vedėjas paklausti: "Kur padėjote pasiskolintą milijardą dolerių, bičiuli Adolfa?" Galėjo, bet nepaklausė... O gal net ir paklausti negalėjo?

Visiškai sutinku su A.Šleževičiumi, kai jis sakosi nesuprantąs, kodėl jį būtent dabar atleido. Pritariu jo nuomonei, kad to nelemtojo indėlio atsiėmimas tėra tik pretekstas: juk garbusis Premjeras sakosi atgal jį grąžinęs. Ko gero, rimčiau Pre-

zidento paspaustas, net ir pinigėlius už didesnes, negu leista, palūkanas būtų į valstybės iždą įnešęs. Ir kaip nepritarsi tokioms "bičiulio" Adolfo išvadoms: juk niekas jam net pirštu nepagrūmojo, kai keistus, švelniai kalbant, sandėrius sudarinėjo, kai savivaldos ir kitokias reformas blokavo, kai pačių svarbiausių valstybės reikalų netvarkė. Argi jau pamiršote garsiuosius jo užkeikimus:

"Bus 10 apskričių. Ką reikštų dabar Dieveniškėse valsčių įsteigti?" (Nėra, "bičiuli" Adolfa, Lietuvoje nė vieno valsčiaus, nes jūs neleidote jų steigti. Tebegyvena Lietuva pagal sovietinę "rajonų" sistemą. Nebuvo jums priimtinas žmonių noras savąją – lietuviškąją administracinę sistemą atkurti.)

"Mokytojas visada gaus mažiau už policininką" – su patyčia tėsėte, buvęs Premjere, savo "kalvio Ignoto teisybę" sunerimusiems pedagogams. Tik neturėjome nei normalios policijos, nei tikros teisėtvarkos.

Didelės bėdos laukia tokios valstybės, kuri policijos pagalba tikisi savo ūkinius ir socialinius rūpesčius išspręsti. Ką begali padėti policija, jei žmonės iš savo gamyklų algų seniai nebegau-

na? Kaip gali išgyventi ir pati gamykla, jei gamyba stovi, produkcija nerealizuojama, o darbininkams mokama už priverstinę prastovą? Tokia taktika gali būti pateisama tik tada, jei ir pačią gamyklą, ir visą Lietuvą siekiama atvesti prie bankroto. Subankutavusią gamyklą galėjote lengvai "prichvatizuoti", tačiau ką rengėte su visa prie bankroto vedama Lietuva daryti?

Ko gero nemažiau suglumę dabar jaučiasi ir ponas Kazys Ratkevičius. Juk jis klusniai vykdė tik tai, kas buvo jam liepiama. Argi jis kada nors bent kokią savo iniciatyvą parodė, argi kokią asmeninę klaidą padarė? Štai net liūdnei pagarsėjusių bankų patikrinimo duomenų gerą mėnesį niekam iš "pašalinių" nerodė. Juk taip gražiai pasakėles apie didėjančius valstybės rezervus sekė. Tai kuo jis būtent dabar nusikalto?

Greičiausia trauko pečiais ir eksministras-generolas. Juk jis stropiai užfiksavo, kad keli Seimo nariai išdrįso be jo arba Premjero leidimo su "bankininkų" nukriaustais žmonėmis susitikti. Net raštą Č.Juršėnui atsiuntė: reaguok, girdi, tvarkyk savo pavaldinius. Ką reiškė tokiam galingam mi-

nistrui Konstitucijoje užfiksuotos tiek eilinių žmonių, tiek ir išrinktųjų pareigūnų teisės bei pareigos? Jis buvo aukščiau visko. Užtenka prisiminti, kaip atkalčiai stojo už "munduro garbę" Šilalėje, Klaipėdoje ir kitur, kaip operatyviai tvarkėsi su visais, kurie jam neįtikio.

Taigi, palikite, "ponai-bičiuliai", ramybėje asmeninius A.Šleževičiaus pinigėlius ir paklauskite savęs: "Kur visos Lietuvos pinigai? Kas per tuos keletą jūsų "stabiliojo" valdymo metų padarytas skolas išmokės, kas atiduos seniai uždirbtus atlyginimus darbininkams, kurių interesus per rinkimus žadėjote uoliai ginti? Kas padės susipainiojusiems ir rūpesčiuose paskendusiems žemdirbiams atsigausti? Kas nutrauks kontrabandinio "pilstuko" žygį per Lietuvos kaimus ir miestelius?"

Tikriausia jūs, "daugumiečiai", gerai žinote, rusų pasakėtininką Krylovą. Prisiminkite jo puikų kūrinį "Kvartetas". Jokie jūsų "muzikantų" persodinimai (iš vienos ministerijos į Premjero kėdę, iš kitos ministerijos – į banką ir t.t.) nebepadės.

Kai vos prieš porą mėnesių Seime buvo svarstomas nepasitikėjimas Vyriausybe, "bičiuliai - daugumiečiai" įnirtingai atmetė bet kuriuos, ne kairėje salės pusėje suformuluotus argumentus. LDDP atstovai tiesiog džiūgavo: "Koks stiprus mūsų Premjeras, kokia silpna opozicija!" Panašiai gynėte ir apie R. Vaitekūną. Ko tada siekėte?

KAIP TOLI LIETUVA NUO PRŪSIJOS? (3)

(tesinys)

TYLĖDAMI SAVĖ GNIUŽDOME

Tauta, nereikalaujanti jai teisėtai, istoriškai priklausančių sričių yra pasmerkta pražūčiai. Kodėl? Todėl, kad tautoje pradeda įsigalėti savęs negerbimo, negynimo, pasidavimo kompleksas. Primami svetimųjų reikalavimai, žeminamasi, nedrįstama išdėstyti savųjų faktų ir argumentų. Ryškus tokio tautinio nesusipratimo pavyzdys – prūsų ir lietuvių gyventas kraštas, esantis greta Lietuvos, geografiškai šliete prisiliejęs prie lietuvių, žemaičių, suvalkiečių ir kitų senųjų genčių teritorijų šiaurinėje ir rytinėje Nemuno pusėje.

Apie tai paskelbta daug knygų ne vien lietuvių kalba. Lietuvių tautos priešai istorinius duomenis iškraipo, tiesos vieton įsprausdami neteisę ir subjaurojimus. Daug apie tai rašė, dokumentus ir žemėlapius spausdino užsienyje gyvenantieji lietuviai, nes Lietuvoje gyvenantiems okupantų uždėti varžtai neleido tiesos skelbti. Po 1990 kovo 11 dienos tokių suvaržymų nebeliko, bet daugelis tautiečių nedrįsta tuo pasinaudoti, vis dar bijosi "draugo" spąstų, sykiaisi matomų, o daž-

niausiai nematomų arba tik spėjamų. Taip toliau klimstama į savos tautos naikinimo dumblą.

Lietuviai Kaune, Vytauto Didžiojo Universitete 1994 lapkričio 26 d., pravedė Baltijos Vienybės konferenciją. "Lietuvos aidas" (Nr. 245) 1994 gruodžio 15 d. spausdino tenai kalbėjusio Vytauto Landsbergio pranešimo santrauką, pavadintą "Karaliaučiaus krašto priklausomybės teisiniai aspektai". Tenai Lietuvos opozicijos lyderis nereikalavo tos srities prijungimo Lietuvon. Priešingai, jis stengėsi įrodinėti, kad neklimbinkime galvos dėl Karaliaučiaus krašto. Tai – žodinis kilimėlis lietuvių tautos priešams. Esą, lietuviams geriausia nuostata, "kad jokių pretenzijų niekam neturime, tegu tik mūsų niekas neužkabina".

Neturėti pretenzijų savo tautos teritorijoms, jų nereikalauti, kad tikrai svetimieji daugiau nereikalautų - ar tai ne pataikavimas svetimiesiems, bemaž išankstinis sutikimas nusileisti kada nors ateityje ultimatumams, užgrobimams? Juk vėl nieko nedarysime, kad tikrai daugiau mūsų neliestų. Nejaugi atsisakoma savo tautai turinčių priklausyti teritorijų?

Algirdas Gustaitis

Tokiais pataikavimais visiškai tautinės savigarbos neturintieji, bet kalbantieji, rašantieji, Lietuvos vardu sutartis pasirašantieji pametė sveitimiesiems negalinčią priklausyti Rytinę Lietuvos dalį Gudijai, kurią vairuoja Kremliuje esantys valdovai. O po to ginčijamasi dėl aiškiai Lietuvai turinčio priklausyti Adučiškio. Girdi: tylėjime užsidangstę, pasislėpę, juk Gudijos ar Rusijos lėktuvai skraidė. Tik nekrebdėkime, tik duokime, kiek nori, pasiūlykime Druskininkų puikiuosius statinius, tegul atvažiuoja pasigydyti.

Ilgainiui žaizdos savininkas nedrįsta pamanyti, kad anksčiau ar vėliau gali gauti papildomą, netgi didesnę, žaizdą, kažin ar užgydomą, o apgijus galinčią pradėti pūliuoti. Taip daromas savanoriškas genocidas.

Potsdamo sutartimi, neatsiklausus lietuvių tautos, prūsų-lietuvių sritis padalinta tarp Lenkijos ir Sovietų Rusijos. Laikiną dalyką norima padaryti nuolatiniu: juk tikrasis šeimininkas tyli, anei krust. Paskiri sąjūdžiai, asmenys ignoruojami, nutyliami, netgi bandomi išjuokti. Jie tylos sąmokslu nubloškiami šalin, – jų vieton stora di-

rigento lazdele mosuoja "draugai" ir vadeivos iš užu mūrų, nuo aukštumų. Nesipainiokite arba galite numanyti, kas gali atsitikti. Nutilkite, juk Vyriausybė kalba, rašo, juk vadovauja išrinktieji ar prie mygtukų įsitaisiusieji. Nebaidykite nepabaidomų, antai, atsiminkite – Kremliaus mūrai stori.

MOSUOJAMA HELSINKIO SUTARTIMI

Sovietų Rusija, įstengusi pasidalinti Europą, gavusi apie 200.000.000 žmonių okupacinę – vergijon, Vakarų pasauliui pasiūlė pasirašyti popierius Helsinkyje 1975 m. rugpjūčio 1 d., kad nugalėtojas (Sovietų Rusija) pasilieka turimas teritorijas, o likusios tautos pasižada tokią geografinę išdėstymą gerbti, nebandyti griauti esamų sienų. Sovietų Rusija neturėjo teisės pasirašyti Lietuvos vardu, bet pasirašė. Tada Lietuva buvo Sovietų Rusijos okupuota, nors tos okupacijos nepripažino JAV ir daugelis kitų valstybių. Sudaryta gražiai skambančių pažadų, kurių nė vienas nereikalavo pavergtoms tautoms laisvės, nepriklausomybės.

Sovietų Rusija visgi artėjo prie sugriuvimo. Lietuvių tauta įstengė sumūrytoje pakopoje pramušti skylę. Sovietų Rusijos subyrėjimas nesulaikomai plėtėsi. Būrelis lietuvių naudojosi Helsinkio akto spragomis, gynė lietuvių teises, rašė ir skelbė pasauliui, reikalavo Nepriklausomos Lietuvos istoriškai teisėtose teritorijose. Nutylėjimas yra tiesos nesakymas.

Antroji Helsinkio konferencija įvyko 1992 metų vasara Helsinkyje. Tenai dalyvavusiai lietuvių delegacijai, kuriai vadovavo Valdemaras Katkevičius-Katkus, berods turintis ambasadoriaus titulą, nereikalavęs Lietuvai turinčių priklausyti teritorijų, sutikęs su esama geografine padėtimi. Kas ir kaip tenai buvo diskutuojama jau Lietuvos respublikos vardu?

Lietuvių tautoje neorganizuojamas visuotinis šūkis: MES BE PRŪSŲ ŽEMIŲ NENURIMSIME! Anos Nepriklausomos Lietuvos laikais visa lietuvių tauta buvo įsitikinusi ir visam pasauliui skelbė: MES BE VILNIAUS NENURIMSIME! Įtikinus tautą, nori ar nenori keičiasi Vyriausybės politinė linija. Ar lietuvių tauta norės ir ar sugebės įtikinti dabartinę

(Nukelta į 5 psl.)

BLOGIAUSIA, KAI VILTIES JAU NEBĖRA!

Juozas Žygas

Kai mes pasitraukėme iš Lietuvos, turėjome viltį į ją sugrįžti. Todėl steigėme lituanistines mokyklas ir leidome lietuvišką spaudą, kad iki to grįžimo išsilaikytume. Tik ta galimybė sugrįžti nenumatytai ilgai užtruko. Partizanai, kurie pasitraukė į pelkes ir miškus, taip pat turėjo viltį, kad okupacija nebus amžina, tad reikėjo kuo ilgiau išsilaikyti. Tie, kurie leido pagrindžio leidinius ir LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKĄ, taip pat turėjo viltį, kad komunizmas neišvengiamai turės žlugti. Tie kurie sausio 13-ios naktį prie Televizijos bokšto ir vėliau savaitėmis prie Aukščiausios Tarybos budėjo, taip pat viltį turėjo, tad išlaikė ir laimėjo. O dabar daug Lietuvos gyventojų jau vilties nebeteri.

Dabartinę padėtį nušviečiu ne savais žodžiais, bet laiškais iš Lietuvos. Laiške iš Kauno, rašytame sausio 18 d. taip sakoma: "Gyvenimas labai pablogėjo. Nežinia, kaip bereikės gyventi? Kol kas dar nebaudame, bet būna, kad juoda duona yra taip skani, kaip vaikystėje". Tai laiškas iš pusbrolio. Jis inžinierius, žmona – gydytoja, turi nedarbingą dukterį. Į pensiją išėjo prieš 15 metų. Tuo metu jo vieno pensija buvo 130 rb. – aukščiausia. Už tuos pinigus galėjo bent socialiai gyventi. O dabar po valiutų pasikeitimų ir perskaičiavimų, jų abiejų pensija labai sumažėjo. Kitame vienos akademikės sausio 19 d. iš Vilniaus man rašytame laiške sakoma: "Gi Lietuvoje tai velnias tik žino, kas darosi. Valdžios vyrai visai sužlūgę, su niekuo nesiskaito, daro ką nori ir nieko nebijo. Žmonės visai nusivylę, kad ir bal-suoti neis – o tai jau visai liūdna. Kaip toliau reikės gyventi, niekas nežino!"

Tai tokie yra žmonių lai-

kai. O valdantiejiems gyvenimas kasdien gražėja". A. Šleževičius Seimo posėdyje, kuriame jis buvo pašalintas, taip pasakė: "Valdžią galima kritikuoti, bet negalima nematyti to, kas per trejetą metų buvo pasiekta". Teisingai dr. A. Sidrys rašo, kad Lietuvoje akių priežiūra yra katastrofiškoje būklėje. Jeigu jau premjeras "neprimato", tai tik patvirtina tokią išvadą. O kas jo vadovaujamos Vyriausybės per tuos trejetą metų buvo padaryta, tai tauta tikrai užmiršti negalės!

Istorijoje A. Šleževičiui vieta jau yra garantuota! Kas galėtų užmiršti, kad jo administravimo laikais, buvo įlišta į keturių su viršum milijardų litų skolą. Ir už tuos milžiniškus pinigus beveik nieko nebuvo padaryta. Žinoma jeigu neminėsi me valdininkams nupirktų prabangių automobilių. Žemės ūkis galutinai sužlugdytas. Jeigu mažžemiai ir sugėba ką nors užauginti, tai nėra, kas jų derlių supirktų. Atrodytų, kad neapsimoka centneriais supirkinėti, kai laivai dešimtimis tūkstančių tonų iš kitų šalių atveža.

Taip pat jo nuopelnas yra ir bendras tautos ūkio sužlugdymas. Paimkime 1989 m. duomenis ir juos pažymėkime 100%. Pirmieji skaičiai yra 1992-ųjų metų o antrieji – 1994-ųjų metų ir rodo dviejų metų "laimėjimus":

tautos ūkis – 52-37,
pramonė – 50-27,
žemės ūkis – 64-41,
statyba 38-22.

Taigi per pirmuosius du metus įvyko 30-40% kritimas. Pats didžiausias buvusio premjero "nuopelnas", kad lietuvių tauta pateko į išmirstančių tautų sąrašą, kadangi gimimų yra mažiau negu mirimų. Visus "nuopelnus" kartu sudėjus, – duobkasio vardo tikrai nusipelnė!

KAIP TOLI LIETUVA NUO PRŪSIJOS? (3)

Algirdas Gustaitis

(Atkelta iš 4 puslapio)

Lietuvos Vyriausybę iš esmės pakeisti politinę kryptį? Ar Lenkijos okupuotą Lietuvos dalį pradės vadinti okupuota? Ar prašys pasaulio tautos, kas jai priklauso? Ar leis sukvailintiems ar aplenkintiems lietuviams naikinti lietuvių Vilniuje, o buvusių okupantų statytiniams toliau vadovauti Lietuvos Respublikos įstaigoms, neduoti lie-

tuviškų mokyklų Sibire ir kitur tremtyje dar nuo Stalino laikų esantiems. Ar leis buvusiems stribams (per Maskvą ar per Vilnių) mokėti "riebias" pensijas, o lietuvių, net Sibiro tremtinius niekinti, išjuoks, neduos vietos gyventi, nes tenai gyvena buvę Lietuvos okupantai.

Be kovos nieko nelaimime. Iki pasimatymo prūsų žemėse!

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas LAURYNAS MINDAUGAS STANKEVIČIUS

Gimęs 1935 m. Trakų rajone, lietuvis, išsimokslinimas – aukštasis. 1957 metais baigė Leningrado finansų-ekonominį institutą. Specialybė – ekonomistas-finansininkas

Darbovietės ir pareigos:

1957-1958 m. – Lietuvos TSR finansų ministerijos vietinio ūkio finansavimo skyriaus ekonomistas;
1958-1960 m. – Lietuvos TSR finansų ministerijos vietinio ūkio finansavimo skyriaus vyr. ekonomistas;
1960-1962 m. – Lietuvos TSR finansų ministerijos etatų valdybos viršininkas;
1962-1969 m. – Lietuvos TSR finansų ministerijos žemės ūkio finansavimo valdybos viršininkas;
1969-1977 m. – Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nuolatinio atstovo prie TSRS Ministrų Tarybos pavaduotojas;
1978-1988 m. – Lietuvos TSR valstybinio darbo komiteto pirmininko pirmasis pavaduotojas;
1988-1990 m. – Lietuvos TSR darbo ir socialinio aprūpinimo ministro pirmasis pavaduotojas;
1990-1993 m. – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ministerijos ministro pirmasis pavaduotojas;
1993-1994 m. – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ministras;
1994-iki šiol – Lietuvos Respublikos valdymo reformų ir savi-valdybių reikalų ministras.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas REINOLDIJUS ŠARKINAS

Gimęs 1946 m. Ukmergės rajone, lietuvis, išsimokslinimas – aukštasis. 1968 metais baigė Vilniaus valstybinį universitetą. Specialybė – ekonomistas

Darbovietės ir pareigos:

1968-1970 – Vilniaus "Buitinės chemijos" gaminių gamykla "Spindulys" darbo organizavimo inžinierius, vyresnysis inžinierius.
1970-1972 – "Lietuvos buitinės chemijos" susivienijimo darbo ir darbo užmokesčio biuro viršininkas.
1972-1972 (5 mėn.) – Lietuvos TSR Švietimo ministerijos Planavimo ir finansų valdybos viršininko pavaduotojas.
1972-1977 m. – Lietuvos TSR Švietimo ministerijos jungtinės buhalterijos vyriausiasis buhalteris, buhalterinės apskaitos ir finansų kontrolės skyriaus viršininkas.
1978-1980 m. – Lietuvos TSR Švietimo ministerijos Planavimo ir finansų valdybos viršininkas.
1980-1982 m. – Kubos Respublikos Švietimo ministerijos patarėjas-konsultantas. (1976-1980-VVU dėstytojas valandininkas Ekonominės kibernetikos ir finansų fakultete)
1983-1991 m. – Lietuvos TSR Finansų ministerijos kultūros sveikatos apsaugos finansų valdybos viršininko pavaduotojas, valdybos viršininkas, Biudžeto departamento dėstytojas.
1991-1994 m. – Finansų ministro pavaduotojas – biudžeto departamento direktorius.
1994-1995 m. – Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos sekretorius – biudžeto departamento direktorius.
1995-iki šiol – Lietuvos Respublikos finansų ministras.

GIMTOSIOS KALBOS KRAITELĖ

Mielieji "Dirvos" skaitytojai!

Tik džiugiai stebėtis reikia, kad išeivijos lietuviai, daugiau kaip pusę šimtmečio išbuvę geležine uždanga atskirti nuo Tėvynės, išlaikė ir net toliau puoselėjo savo gimtąją kalbą. Jie kantriai ugdė savo vaikų širdyse pagarbą ir meilę lietuvių kalbai ne tik ilgėdamiesi Tėvynės, bet ir suprasdami, kad ši kalba yra viena iš seniausių ir turtingiausių pasaulio kalbų. Daugelyje žymiausių universitetų veikia baltistikos arba net lituanistikos katedros, lietuvių kalba domisi garsūs lyginamosios kalbotyros atstovai.

Tačiau atvirai pripažinkime, kad į kasdieninę Amerikos lietuvių šneką, žiūrėk ir prikrita visokių šiukšlelių: svetimžodžių, visai nereikalingų dalelių, netaisyklingų posakių. Tai gal pabandykime bendromis jėgomis savo kasdieninę kalbą valyti.

Šiame numeryje spausdinsime pluoštelį Onutės Šilėnienės pastabų:

1. Venkime slaviškojo priešdėlio "da".

Kartais sakome

Reikėtų sakyti

Nedakepusi žuvis

Neiškepusi, pusžalė žuvis

Nedateklus

Nepriteklus (trūkumas, stoka)

Daleiskim, aš nuvažiuosiu,

Sakykim (tarkim), aš nuvažiuosiu

2. Taisyklingai vartokime prielinksnį "prie" arba junginį "prie ko"

Kartais sakome

Reikėtų sakyti

Teismas vyksta prie uždary durų

Uždaras (neviešas) teismo posėdis

Prie geriausių norų

Ir labai norėdamas

negalėčiau padėti

negalėčiau padėti

Prie ko čia mokytojas?

Kuo čia dėtas mokytojas?

Prie ko čia aš?

Kuo aš čia dėtas?

IŠEIVIJOS SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Chicago, "Draugas"
1996 m.. vasario 9 d.

REIKŠMINGAS PATARIMAS

[...]Lietuva vis labiau skursta, materialinis gyvenimas blogėja, nusikaltimai gausėja, išbujojo nesąžiningumas, vieni kitų išnaudojimas, sprogdinami pastatai, žlunga bankai. [...] Todėl kraštą pradeda gauti neviltis, abejojimas šviesesne ateitimi ir pasi-girsta liūdnomis gaidomis nuskambantys atodūsiai, kodėl nepriklausomybės mums iš viso reikėjo. O tai jau labai pavojingi reiškiniai, ypač žvelgiant į paskutiniųjų rinkimų rytų kaimyno duomenis. Tokį pavojų reikia skubiai šalinti...

Lietuva yra visų lietuvių tauta ir valstybė: ir pozicijos ir opozicijos, ir kairiųjų ir dešiniųjų, ir tikinčiųjų ir netikinčiųjų, ir Lietuvoje gyvenančių ir po pasaulį pasklidusių tautiečių. Tad visi ją statykime...

Nenustokime vilties, susikibę prie balsavimo dėžių ir nenumokime ranka į demokratiškos valstybės tvirtovę – rinkimus. Neatsisakykime šios piliečių teisės ir kartu pareigos. Susiraskime patikimus žmones, o Lietuvoje jų dar yra, išstatykime juos kandidatais ir eikime balsuoti.

Juozapas NAVAKAS
Gulfport, FL

JAV LIETUVIAI APDOVANOTI GEDIMINO ORDINAIS

Chicago, "Draugas",
1996 m. vasario 10 d.

JAV LIETUVIAI
APDOVANOTI
GEDIMINO
ORDINAIS

Prezidentas Algirdas Brazauskas išleido dekretą, kuriuo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio ordinu apdovanojami keturi užsienio lietuviai.

Dekrete rašoma, jog III-ojo laipsnio ordinu apdovanojamas Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus steigėjas Stasys Balzekas ir žurnalistas, literatūrologas ir JAV lietuvių visuomenės veikėjas. IV-ojo laipsnio ordinu apdovanojamas Jonas Račkauskas, Chicago State universiteto profesorius ir Lituanistikos Tyrimų ir studijų Centro pirmininkas. V-ojo laipsnio ordinu apdovanojama Dalia Noreikaitė-Kučėnienė, literatūros istorikė, solistė ir JAV lietuvių visuomenės veikėja. Apdovanojimui įteikiami Vilniuje, Vasario 16-osios proga už nuopelnus Lietuvai, jos ūkiui, kultūrai, mokslui ir švietimui.

AMERIKOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NAUJIENOS

ALEKSANDRO RADŽIAUS POEZIJA BALTIMORĖJE

Daug gražios iniciatyvos rodantis Baltimorės Lietuvių pensininkų klubas sekmadienį, kovo 3 d., 2 val. p.p. Lietuvių namų salėje ruošia Aleksandro Radžiaus poezijos popietę. Šios popietės akstinu yra šiais metais pasirodžiusi A. Radžiaus poezijos knygelė, "Kryžių kalnu" pavadinta. Pažymėtina, kad klubo ruošiamos kultūrinės popietės dažnai sutraukia daugiau Baltimorės – Washingtono apylinkės lietuvių, negu kiti panašūs renginiai. Tai gražus pensininkų įnašas į vietos lietuvių gyvenimą.

"Kryžių kalnas" yra šeštoji A. Radžiaus poezijos knyga. Rašytojas savo poezijos leidiniais debiutavo 1961 metais rinkiniu, "Paukščių takas". Šalia poezijos A. Radžių pažistame iš jo straipsnių apie astronomiją, anksčiau dažniausiai spausdintų "Drauge". Poezijoje autorius buvo pamėgęs dangus kūnų bei galaktikos temas. Paskutinės knygos poezija, kaip kad sako tiksliai parinktas

jos pavadinimas, yra visai kitokia: joje dominuoja religija ir Lietuva.

Pernai metų pabaigoje A. Radžius sulaukė 80 metų amžiaus. Eilėraščius pradėjo rašyti dar Lietuvoje. Po karo Kemptene aktyviai dirbo skautų organizacijoje ir mokytojo gimnazijoje. Darbavosi spaudoje, Baltimorėje mokytojo šeštadieninėje mokykloje, buvo jos vedėju.

Aleksandro Radžiaus poezija yra paprasta, aiški, rami, šiek tiek egocentriška, skaitytoją stebinanti savo tematika. Todėl 1981 m. Kazys Bradūnas "Drauge" yra klausęs: "Ar astronomiją galima paversti poezija?" – Aš manau, kad į šį šiek tiek šelmišką klausimą atsakymas yra teigiamas. Pensininkų klubo popietėje bus proga paryti ir prie beribių erdvių ir prie Kryžių kalno posmų, o taip pat šventiškoj sekmadienio popietės nuotaikoj išgirsti paties autoriaus lūpomis skaitomą eiliuotą žodelį.

Antanas Dundzila

DR. DOMUI KRIVICKUI – 90

Antanas Dundzila

apie prievartinį Lietuvos įjungimą į sovietų imperiją. Jis buvo Lietuvos pasiuntinių Washingtono patarėju. Pavyzdžiui, 1953 m. JAV Kongrese Kersteno komiteto tyrimų metu Lietuvos Pasiuntiniui bei įgaliotam Ministrui Povilui Žadeikiui suredagavo komiteto posėdyje padarytą pranešimą. Taip pat tame Kersteno komitete parodymus davęs gen. K. Musteikis yra pasakojęs, kad į vieną posėdį atvykęs JAV Valstybės Sekretorius J. F. Dulles demonstratyviai priėjo prie mūsų Pasiuntinio P. Žadeikio ir jį vienintelį iš visų dalyvių rankos paspaudimu pasveikino. Nuo 1982 iki pat VLIKo darbo pabaigos Dr. D. Krivickas buvo VLIKo pirmininko pavaduotoju. VLIKo ilgameitė darbuotoja adv. Elena Armonienė teigia, kad Dr. D. Krivickas VLIKo posėdyje iškėlė reikalavimą, šiuo metu jau Lietuvoje įstatymiškai įteisintą, kad visi asmenys, iki 1940 birželio 15 d. turėję Lietuvos pilietybę, Lietuvos valdžios nutarimais negali būti jos netekę.

Rašant enciklopediniu stiliumi apie Dr. D. Krivicką būtų galima pasakyti labai

daug. Vytauto Didžiojo Universitete 1929 metais baigė teisę. Studijas gilino Caen, Paryžiaus, Koelno ir Berlyno universitetuose. Dėstė savo Alma Mater Kaune, karininkų aukštuosiuose kursuose, buvo Vilniaus universiteto prorektoriumi, profesoriavo po karo veikusiame Pabaltijo universitete. Po 23 metų tarnybos Vyresniuoju teisės specialistu JAV Kongreso Bibliotekoje 1974 m. pasitraukė į pensiją. Bendradarbiavo lietuvių ir užsienio spaudoje. Vienas iš paskutinių, didesnių Dr. D. Krivicko studijinių darbų buvo "The Molotov – Ribbentrop Pact of 1939: Legal and Political Consequences", išspausdintas 1989 m. LITUANUS numerioje. 1992 m. Dr. D. Krivickas dalyvavo VLIKo baigiamajame Seime Vilniuje, o 1994 Vasario 16 d. buvo apdovanotas Lietuvos Respublikos ordinu.

Sukaktuvinių vaišių metu Dr. D. Krivickas kreipėsi į jį sveikinusius ir susirinkusius sakydamas, kad Jį gyvenime lydėjusi laimė. Tik 15 metų amžiaus teturėdamas, jis jau dirbo savo apylinkėje savivaldybės sekretoriumi. Studijų metu didelę įtaką jam darė prof. Roemeris, kuris, kartą pamatęs D. Krivicko vedamus jo paskaitų užrašus, pasakė: "Rekomenduosiu dėstytoju"... Vėliau jaunąjį D. Krivicką į tarptautinių reikalų darbus įtraukė žymus valstybininkas, teisės profesorius T. Petkevičius. Savo pasisakymą Dr. D. Krivickas užbaigė susijaudinusi balsu sakydamas:

"Padėkime vieni kitiems. Tada ir tautai bus geriau!"

•••••

Vilkaviškio katedrai. Jie perduoti vyskupui Juozui Žemaičiui.

Regina JUŠKAITĖ

SĖKMĖS JUMS, JAUNIEJI!

BAKALAURAS VIKTORAS ZIKAS

Viktoras Zikas, Algirdo ir Dalios Zikų, gyvenančių Canton, MA, sūnus praėjusių metų gruodžio mėnesį baigė Colorado Universiteto, Boulder. Jam suteiktas bakalauro laipsnis iš biologijos. Viktoras baigė Bostono lituanistinę mokyklą, yra skautas vytiš, daugelį metų daly-

vauja Bostono ir Denverio šokių grupėse.

"Dirvos" redakcija sveikina jaunąjį Viktorą, linki jam visokeriopos sėkmės ir tikisi, kad visur, kur tik jis besimokytų arba bedirbtų, pateisins mums visiems tokį brangų lietuvių vardą. Tegu lydi tave, Viktorai, žmonių pagarba ir geranoriškas dėmesys.

•••••

"Dirva" kviečia savo bendradarbius ir skaitytojus dažniau pranešti apie dabartinio Amerikos

Lietuvių jaunimo gyvenimą, apie jų pirmuosius, nors ir dar gana kuklius pasiekimus.

LIETUVOS VYČIŲ 83-asis SEIMAS

Jau praėjo šeši mėnesiai nuo 82-ojo Lietuvos Vyčių Seimo. Pasirengimą 83-ajam globoja I-oji kuopa, veikianti Brocton, Massachusetts. Būsimojo Seimo šūkis - "Pakelkime balsus". 83-asis Seimas įvyks 1996 m. rugpjūčio 8-11 dienomis Holiday Inn viešbutyje - 195 Westgate Dr., Brockton, MA 02401. Tel. (508) 588-6300. Šiame viešbutyje numatyta ir Seimo narių bei svečių nakvynė. Pasirengimo darbams vadovauja Marytė Bizinkauskas ir Veronika T. Cote. Išsamesnes žinias pranešime vėliau.

30-asis TALPINTUVAS PASIEKĖ LIETUVĄ

"Pagalbos Lietuvai" vadovas Robert Boris pranešė, kad trisdešimtas talpintuvas, išsiųstas iš Detroito šių metų pradžioje, vasario 6 dieną pasiekė Lietuvą. Tame talpintuve buvo sukrauti Our Lady of Sorrows bažnyčios suolai, skirti daugiau kaip 900 maldininkų, liturginiai rūbai, žvakidės, tabernakulis bei kiti bažnytiniai reikmenys. Šios bažnyčios klebonas prelatas Walter Hurley paaukojo 5000 dolerių persiuntimo išlaidoms padengti. Visi šie daiktai yra skirti statomai

APPLE KURSAI ARTĖJA

Amerikoje dirbantieji lietuviai mokytojai jau nebe pirmus metus kiekvieną vasarą vyksta į Lietuvą. Jie organizuoja kvalifikacijos tobulinimo kursus Lietuvos mokyklų mokytojams, dalijasi savo patyrimu, diskutuoja aktualiais jaunimo ugdymo klausimais. Jiems vadovauja V. Vėbraitė. Kartu su Amerikos lietuviais neretai vyksta ir jų kolegų - kitų tautybių mokytojai ameri-

kiečiai. Vis dažniau pasikaitas Lietuvos pedagogams skaito, seminarus ir kitokius mokomuosius užsiėmimus organizuoja žymūs mokslininkai iš įvairių JAV universitetų.

Toks dviejų šalių mokytojų bendravimas yra abipusiškai naudingas. Griuvus mus skyrusiai "geležinei uždangai", atsivėrė galimybės geriau vieniems kitus pažinti, aptarti bendras mokyklos

veiklos problemas. Nors APPLE kursai Lietuvoje yra sukėlę nemažą diskusijų, jų veikla kasmet plečiasi.

Bacevičiaus nuotraukoje matome Clevelando mokytojas - aktyvias APPLE kursų organizadoras, renkančias aukas, kurios bus panaudotos, kad kuo daugiau Lietuvos mokytojų galėtų šiuose kursuose dalyvauti.

MOKYTOJAI MOKOSI

JAV lietuvių bendruomenės švietimo taryba (Lithuanian Educational Council of the USA) pranešė, kad šiais metais mokytojų darbo konferencija įvyks kovo 10 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Bočių menėje. Konferencijos pradžia - 9 val ryto. Numatoma, kad ji tęsis iki 2 val. p.p. Atsižvelgiant į tai, kad tą popietę Čikagos Jaunimo centre vyks poeto Bernardo Brazdžionio pagerbimas, konferencijos dalyviai suspės jame dalyvauti.

Žengiant į XXI-ąją šimtmetį, LB Švietimo taryba kartu su lituanistinių mokyklų mokytojais peržiūrės ir parengs lituanistinių mokyklų ateities veiklos gaires.

Konferencijoje bus nagrinėjami du pagrindi-

niai klausimai:

1. Lituanistinės mokyklos tikslas ("Mission statement").

2. Lituanistinių mokyklų programų pagrindinės dėstomosios temos.

Kadangi šie klausimai yra gana sudėtingi, kitomis temomis paskaitų nebus.

Darbas vyks mažose grupėse, kad visi turėtų galimybę dalintis mintimis. Dalyvių pasiūlymai bus pateikti bendram aptarimui. Konferencijos sprendimai ir pasiūlymai bus išsiuntinėti visiems lituanistinių mokyklų mokytojams, kad jie galėtų peržiūrėti ir iki š.m. balandžio 1 d. grąžinti Švietimo tarybai. Visos pastabos ir pasiūlymai kartu su konferencijos nutarimais bus tvirtinami LB

Švietimo tarybos posėdyje. Paruošta medžiaga bus perduota LB Krašto valdybai.

Konferencijoje vyks dvi sesijos rytą ir viena - po užkandžių. Darbo sesijas koordinuos ir praves Rima Kašubaitė-Binderienė.

Švietimo taryba kviečia visus mokytojus dalyvauti šioje svarbioje konferencijoje. Visi suprantame, kad reikia aptarti naujas veiklos gaires, numatyti, kaip dirbs lituanistinės mokyklos kitame šimtetyje.

Konferencijos rezultatus numatyta aptarti šių metų Mokytojų studijų savaitėje, kuri organizuojama Dainavoje, rugpjūčio 4-11 d.

Regina KUČIENĖ

LIETUVIŲ JAUNIMUI JUNG TINĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE

Praneša Lietuvos Respublikos Ambasada Vašingtone

Lietuvos Ambasada Vašingtone maloniai kviečia Jus į antrąjį Lietuvos ir JAV lietuvių jaunimo susitikimą - minėjimą Ambasadoje 1996 m. kovo 9-10 d. d. Praėjusiais metais į susitikimą atvyko apie 50 jaunuolių. Tikimes, kad šiemet atvyks dar daugiau!

Susitikimo - minėjimo programa:

Šeštadienis (kovo 9 d.)

1:00 Dalyvių atvykimas, susipažinimas su Ambasada;

1:30 Ambasadoriaus A. Eidinto sveikinimo kalba;

1:45 Diskusija "Jaunimo, atvykusio iš Lietuvos, adaptacija Jungtinėse Amerikos Valstijose";

3:45 Kovo 11-osios minėjimas. Dalyvauja visi norintys apylinkių lietuviai;

4:00 Susipažinimas su JAV lietuvių jaunimo sąjungos veikla ir sąjungos Vašingtono skyriaus nariais;

5:30 Bendra vakarienė su JAV Lietuvių jaunimo sąjungos nariais

Sekmdienis (kovo 10 d.)

10:00 Ekskursija po Vašingtoną su JAV Lietuvių jaunimo sąjungos nariais.

Jeigu pageidausite pernaktuoti viešbutyje, rekomenduotume Carlyle Suites Hotel, 1731 New Hampshire Ave., NW (netoli nuo Ambasados ir Dupont Circle metro stotelės). Kambario kaina vienam asmeniui - \$80, dviem - \$90, trimis asmenims - \$100, keturiems - \$110. Vietų rezervavimo skyriaus tel. (202) 234-3200. Taip pat galima apsistoti American Youth Hostel, 1009 11th St. NW. Kaina - \$21.00, tel. (202) 737-2333. Jeigu manote, kad viešbutis - per didelė prabanga, esate maloniai kviečiami pernaktuoti JAV Lietuvių jaunimo sąjungos narių namuose. Apgailėstaujame, kad negalėsime apmokėti kelionės ir kitų išlaidų.

Norinčius dalyvauti susitikime - minėjime prašome užsiregistruoti iki kovo 1 d. tel. (202) 234-5860 arba fax: (202) 328-0466. Susitikimo organizavimo ir darbotvarkės klausimais kreipkitės į Ambasadoriaus padėjėją švietimo ir kultūros reikalams Kerry Stromberg.

Laukiame Jūsų atvykstant!

Lietuvos eskizai

ŠIUOLAIKINIO VALDININKO IŠPAŽINTIS (su komentarais)

"Aš laikinas, ponai, sakau, iš tiesų. Nėra tai malonu, bet ir nebaisu. Iš aukšto į aukštą keliauju žvalus, Keičiu pareigėles ir kabinetus.

Žinau, kada šefui kavutę paduoti, Ir popierius moku gražiai surikiuoti. Nuvargusį šefą juk reikia globoti, Kelionę į užjūrą organizuoti.

Neverskit manęs krašto reikalus spręsti. Bematant man tektų šią vietą prarasti. Ir nuomonės savo išreikšt negaliu... Beje, kad aš jos jau seniai neturiu."

* * *

Jeigu slidūs ponaičiai valdyti bandys, Tai mūsų Tėvynės - tamsi ateitis. Sovietinius maršus vėl aikštėse gros. Ir stumdysis paršai prie geldos kiauros.

Juozapas Dirvonėnas

LIETUVOS PADANGĖJE

ALEKSOTO AERODROMAS GALI BŪTI TARPTAUTINIS

Kauno miesto savivaldybėje buvo aptarta Stepono Dariaus 100-ųjų gimimo metinių programa. Kalbėta apie aviaciją, jos populiarinimą.

Miesto valdyba jau patvirtino Aleksoto aerodromo sutvarkymo planą. Artimiausiam posėdyje numatoma svarstyti klausimą, kad šis

aerodromas būtų įtrauktas į tarptautinių aerodromų sąrašą. Tad ateityje galime tikėtis, kad Aleksote vėl ims leisti užsienio šalių lėktuvai.

AMERIKOS BENDROVĖ IEŠKO FINANSAVIMO ŠALTINIŲ "MAŽEIKIŲ NAFTAI"

Akcinėje bendrovėje "Mažeikių nafta" darbą pradėjo JAV bendrovė "Public

Resourced Infrastructure" (PRI), po dviejų konkurso etapų tapusi jos finansine patarėja.

Bendrovė "Mažeikių nafta" turi 1994 metais JAV kompanijos "Foster Wheeler" parengtą įmonės rekonstrukcijos programą, kurią sudaro du etapai. Šį projektą "Foster Wheeler" įvertino 120 milijonų JAV dolerių.

LIETUVOS PADANGĖJE

Šiuos straipsnelius mums atsiunė
"Dirvos" skaitytoja iš Šiaulių

RINKITĖS, KAS DAR LIKO
ANT GRINDŲ...

Aldona SABALIAUSKIENĖ *pedagogė*

Gyvename ištisę delną: gal kas ten, Vakaruose, imes į jį dolerį ar markę. Gal kas pamėtės dar visai padorų sijoną, gal kas atridens dar ne visai nušiuosį autobusą, ligoninei kokį naudotą medicininį aparatą... Ačiū ir už tai geros valios žmonėms, kurių mes nors ir nepažįstame, bet jie mumis rūpinasi. Kol atsistosis ant kojų. Bet ar nepraradome gėdos jausmo? Ne, gėda ne dėl neturto, o dėl ko kito.

Žinia, kad Šiaulių miesto savivaldybė pasirūpino mokytojams pensininkams vakarietiška labdara, ne vieną maloniai nuteikė ir sujaudino. Dar ir kitoms garbaus amžiaus savo kolegėms pranešiau, jog mus sausio 18 d. 12 valandą kviečia į labdaros

centrą (Stoties gatvėje, šalia "Hermio" banko).

Nustatytu laiku atėjome. Tačiau jau kieme sutikome kai kuriuos namo pasukusius mokytojus. Kiek nustebome, pamatę jų nelinksnius pašaipius veidus. Kodėl jų tokie žvilgsniai?

Išėję į vidų, išvydome sumestas palaikes drapanėles. Buvusi mokytoja ragino kuo greičiau imti nuo grindų ir viską neštis. Ką imti? Ką beišsirinkti? Kai kurios mokytojos sklaidė nudėvėtus, daugiausiai vaikiškus drabužėlius. Priėjau ir aš. Nustebau krūvoje pamačiusi Lietuvos mokyklos pradinių klasių mokinės padėvėtą uniforminę suknelę...

Čia atėjusios mokytojos buvo nusivylusios, atvirai

kalbėjo, kad iš pedagogų dar kartą negražiai pasišaipyta. Jie net pažeminti. Aiškiai matėsi, jog siunta iš užsienio, kol ji atsidūrė ant Šiaulių labdaros centro grindų, buvo jau daugelio rankų išrankiota, suprantama, dingę geresni daiktai. Kas ir kada taip padarė, nesunku suvokti, nors tai mūsų nė kiek neguodžia.

Skudurais, besipynusiais po kojomis, jau solidaus amžiaus inteligentai tarytum gavo per veidą. Atitinkamos žinybos, be abejo, tam tikrame dokumente patupdys "varnelę" – štai kokį kilnų darbą atlikome vargšų pensininkų labui! Bet ar kas susimąstys, jog pensininkai pedagogai liko įžeisti? Kas tik nori, tas juos ir apgaudinėja, ir apvaiginėja. Štai dėl ko tikrai gėda.

SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!

Siųsdami kitų leidinių kopijas, nurodykite jų pavadinimą ir išspausdinimo datą (leidinio numerį)

• • • •

MOČIUTE, NUPIRK IR KEPURĘ!

Daug kur dabar pamatysi prekiaujant pigiais drabužiais: Skriaudžiuose, Jiezne. Prienuose visas paturgys būna jais nuklotas.

Stakliškėse irgi turgus kasdien. Už tris litus – visai pusėtinas švarkas. Už tiek pat močiutė perka anūkei suknelę. Tiesa, kailinukai jau brangesni – 50 Lt. Senelis pavarto, pavarto – "neįkanda". Užtat jo žmona už dešimt litų perka patalynės kilogramą: dvi paklodės, užvalkalas. Sako: pensininkui išsigelbėjimas šitie "skudu-

riniai" turgūs.

Močiutė Janina Žilionienė apavė anūką Renatą: vaikas net šokinėja apsiavęs šiltais batais, nudrengtus sportbačius močiutė kiša į krepšį.

– Močiute, ir kepurę! – prašo vaikas.

Bet kepurės tuo tarpu jokios nėra. Prekeivis žada rytoj atvežti, už tris, gal už penkis litus.

Vincas STANIULIS

Autoriaus nuotrauka

PONIA IŠ LIETUVOS

Pasakoja Erika Jeschkeit – Irenai Smetonienė iš Kauno

(Tęsinys)

Kartą sugavo katę, išvirė iš jos sultinį ir davė mums jo gerti. Vėliau sugavo gandrą (jau buvo pavasaris), pririnkdavo varlių.

Kai sustiprėjome tiek, kad galėjome eiti, nutarėme keliauti į Lietuvą pasirinkti maisto. Mamai šito nesakėme. Išėjome visi trys. Buvo 1946 metų balandis. Aš greitai pasimečiau nuo brolių. Ilgai klaidžiojau, kelio atgal nežinodama. Kaip vėliau paaiškėjo, broliai taip pat pasimetė. Bet Dieteris sugrįžo, jį kažkas parvedė. Jam tada buvo aštuoneri metai, Gusteliui – trylika, man – vienuolika.

Aš ilgai klajojau, kol pasiekiau Lietuvą. Teko miegoti ir lauke, ir tvartuose, ir šiaudų kupetose. Valgiau kas ką davė ir vėlėjau tolyn, pati nežinodama kur. Susitikau panašaus likimo ir amžiaus berniuką, ir jau keliavome dviese. Vieną vėjuotą dieną atėjome prie Nemuno. Kažkoks vyriškis perkėlė mus į kitą upės pusę, davė juodos duonos kampą. Ta duona buvo tokia skani, kad gardesnės daugiau niekur ir niekada nevalgiau. Gailėjosi mūsų daugelis, duodavo valgyti, tačiau gyventi nepriėmė. Visiems tada buvo sunkūs laikai.

Taip vieną saulėtą balandžio dieną atsibastėme į Jurbarką. Buvo šilta. Ėjome Imsrės gatve. Čia iš savo terbų pavalgėme ir pažaidėme su smėliu. Man buvo labai šilta ir aš nusiavusi suplyšusius batus, kojines, lakščiau basa. Dangus buvo giedras, švietė saulė, buvo gera, jaučiausi laiminga.

Bet artėjo vakaras, papūtė šiaurys, o aš buvau basa ir man pasidarė labai šalta. Ėjome gatve kiekviename name prašydami maisto ir nakvynės, bet niekas mūsų nepriėmė. Pagaliau atėjome prie septinto namo Pilies gatvėje. Kieme draskėsi juodas šuo. Išėję paprašėme nakvynės. Ten mums davė po kiaušinį ir vieną virtą bulvę, bet nakvynei nepriėmė. Kalbėjo vokiškai. Patarė eiti į gretimą namą. Dabartinis mano tėvas buvo tvarte. Išgirdęs lojantį šunį, išėjo pažūrėti, kas čia atsitiko. Jam pasakė, kad du vokietukai prašosi nakvynės ir jis liepė mus priimti sakdamas: niekas vaikų nepriima, o juk jie gali sušalti. Buvom pašaukti atgal.

Pirmiausia mums sušildė kojas, davė gerti karšto pieno ir valgyti. Po to išmaudė naukštame kubile, man nukir-

po kasas ir įmetė į ugnį, nes buvo pilnos utėlių, plaukus gerai iššukavo, aprenge baltais baltiniais, pasiūtais iš senų, ir paguldė į baltą lovą. Aš apsikabinau tą moterį ir kartočiau: "Du bist meine Mutti". Prisimenu, abu mano būsimieji tėvai tada verkė. Po daugelio dienų aš vėl miegojau rami, švari, pavalgiusi, baltoje lovoje. Buvau laiminga, tad ir miegas buvo be jokio sapno.

Rytą atidaviau gautą kiaušinį ir bulvę savo bendrakaiviui Giunteriui, ir jis išėjo. Žadėjo grįžti, bet taip ir nesugrįžo, o apie jo likimą nieko nežinau. Mane po savo stogu kaip tikrą dukrą priėmė Andrius ir Elzbieta Makarai. Vaikų jie neturėjo. Gyveno gražiai. Mane labai mylėjo. Prisimenu, mano naujoji mama man siūdavo iš senų rūbų drabužius, kad turėčiau kuo apsivilkti, rūpinosi manimi. Jie tapo mano tėvais.

Buvo 1946 metų balandžio mėnuo. Sunkūs pokario metai Lietuvoje. Buvo gerų žmonių, bet buvo daug ir piktyčių liežuvių. Įskundė tėvus. Prisimenu, vieną kartą atėjo saugumo darbuotojas Lydekis ir pasakė, kad tėvai bus išvežti į Sibirą už tai, kad augina vokietaitę. Jis liepė mums slėptis.

Tėvas dvi naktis slapstėsi, likom neišvežti. Paskui, prisimenu, gyvenome viename name su kaimynais Kononenko. Pats Kononenko

buvo stribas ir pas jį dažnai lankydavosi jo draugas stribas Gasys. Virtuvė buvo bendra, reikėdavo ją pereiti, jei norėdavai pakliūti pas kaimynus. Vieną dieną, kai nusirengusi prausiausi, į svečius atėjo stribas Gasys. Jis sugalvojo mane pagąsdinti. Atstatė šautuvą, sakdamas: "Aš tave, vokytk, dabar nušausiu". Iš išgąscio pradėjau klykti ne savo balsu. Pripuolęs tėvas atplėšė nuo manęs stribą. Prasidėjo grumtynės. Gasys būtų tėvą nušovęs, jei nebūtų atbėgęs kaimynas Kononenko. Jis užstojo ir apgynė. Viskas baigėsi laimingai.

Buvau labai silpna. Pas kaimynus gyvenęs gydytojas Zaikauskas apžiūrėjęs mane pasakė, kad blogas kraujas ir reikia valgyti daug kepenėlių. Mama iš visur pirkdavo veršelių kepenėles ir liepdavo jas valgyti. Kadangi žalių valgyti negalėjau, jas apkepėdavo svieste. Netrukus sustiprėjau.

Labai pikta buvo mano teta, mamos sesuo. Ji nenorėjo, kad mama mane augintų, todėl kartą išsivedė iš namų, žadėdama nuvesti pas tikrus tėvus. Ką man norėjo padaryti, nežinau, bet žmonės šnekėjo, kad būtų paklaidinusi arba nužudžiusi. Tėvai, neradę manęs, puolė ieškoti.

Kai išmokau lietuviškai kalbėti, pradėjau lankyti mokyklą. Klasėje buvau vyriausia, visi pravardžiavo vokie-

te. Kai pareidavau namo apsiverkusi, mama kitą dieną skubėdavo pas auklėtoją aiškintis. Po to kurį laiką būdavo ramu.

Gerau prisimenu vieną epizodą. Žiema. Prasidėjo atlydis. Man į mokyklą reikia eiti nuo kalno per Imsrės tiltą. Apačioje – apsemtas ledas. Tėvas eina pirmas ir barsto man po kojomis smėlį iš maišelio, kad neparvirsčiau. Pamokoms pasibaigus, jis jau stovi prie mokyklos durų ir laukia manęs. Mylėjo mane, rūpinosi, aš buvau jiems dėkinga, bet vis tiek ilgėjausi savų.

Po septynių klasių įstojau į medicinos seserų mokyklą, kurią baigiau 1957 metais. Pradėjau dirbti tik už metų – vėl pasidarė "geroji teta". Buvau paskirta į centrinės Jurbarko ligoninės vidaus ligų skyrių. Teta, nuėjusi pas vyr. gydytoją Perevičių pasakė, jog esu vokieta ir galiu kažką ligoniams padaryti. Tad mane kas dešimt dienų siuntinėjo, kol mama su mano būsimuoju vyru nuvažiavo į Sveikatos apsaugos ministeriją ir ten viską išklojo. Tuo metu ministro pavaduotoju dirbo mūsų buvęs kaimynas gydytojas Zaikauskas. Ant mano pareiškimo jis parašė, kad būčiau nedelsiant įdarbinta. Taip nuo 1958 metų balandžio mėnesio pradėjau dirbti medicinos seserimi, o vasarą ištėkėjau.

(Bus daugiau)

POLITIKIERIŲ SLĖPTUVĖ

Vladas Vijeikis

Politikieriai labai mėgsta paslaptis. Ypatingai jie slepia savo veiklą. Nepaprastų aukštumų šioje srityje buvo pasiekę sovietiniai politikieriai. Niekas nežinojo apie jų darbus. Šiandien šis tas ryškėja, bet labai pamažu.

Nedaug žinome ir apie Amerikos politikierių darbelius. Bet vienas dalykas šiomis dienomis paaiškėjo. Tai buvo paslėpta daug metų, bet išlindo į žemės paviršių. Tikra to žodžio prasme. Pasirodo, kad Amerikos politikieriai slapta po parlamento rūmais buvo išsikasę sau slėptuvę nuo atominės bombos. Ir kas tai per slėptuvė? O gi su visais liuksusiniais įrengimais, su didžiule atsarga gero maisto. Patalpos su miegamaisiais kambariais ir šiaip sau pasikalbėjimams. Su voniomis, dušais, ir viskuo, ką tik mirtingas žmogus gali sugalvoti.

Taigi, kai atominė bomba nukris, politikieriai saugiai sėdės savo slėptuvėje. Pavojui praėjus jie išlīs ir pamatys, kad Amerikos nebėra. Koks malonumas! Gali sau ramiai sėdėti savo liuksusiniuose požeminiuose apartamentuose. Nebereikia rinkimų, nebereikia debatų. Jie amžini atstovai žmonių, kurių nebėra ir kurie nesukinės galvos savo kvailais klausimais. Net ir Utopijoje toks pasaulis nebuvo sugalvotas. Kyšininkavimo nebėra, nes nėra kam duoti. Tikras švarus politikavimas. Gali kalbėti ir kalbėti, ginčytis ir sutikti, o rezultatų nebereikia.

O dabar dar reikia sėdėti

žemės paviršiuje ir vaizduoti, kad rūpiniesi žmonių reikalais. Nors pirmasis rūpestis – savimi. Algas pasididino, pensijas dar daugiau. Apsirūpino taip, kad atominė bomba kris ar nekris, o politikieriams bus "okey".

Paprastai valdančios partijos politikieriai diktuoja. Dabar valdo demokratai. Respublikonai sugalvoja puikų lozungą "Kontraktas su Amerika". Paskelbė, kad jie suvaldys biudžetą, kad valstybinė skola nebus tokia, jog kartų kartos turės mokėti ir vargu ar išsimokės. Tiesiai žiūrint į akis, vargu ar dabartinė valdžia sugebės bent nuošimčius išmokėti. Tad respublikonų pareiškimas labai visiems patiko. Nubalsavo. Tegul respublikonai tvarko finansus. Ir tie griebėsi. Bet daug kam nepatiko. Kodėl atima iš mano programos, bet ne iš kitur? Pakilo kautynės. Kur atimti, o kur pridėti? Balsuotojai manė, kad respublikonai sumažins deficitą, o bus išlaidūs kaip demokratai. Prezidentas taip pat pasišiaušė. Kaip mano sėbrai išgyvens, gaudami mažiau pinigų. Reikia išleisti daugiau, negu uždirbame. Toks prezidento šūkis. O kaip paprastas pilietis? Ar jis gali išleisti daugiau, negu uždirba? Į tą klausimą politikieriai nenori atsakyti.

Prancūzijos karalius Louis XIV ar XV pasakė: "Po manęs nors ir tvasas". Amerikos politikieriams tas šūkis patinka. Tegul anūkai ir proanūkai moka, ką jie išleido. Tik nelieskite mūsų ištaigingo gyvenimo. Louis XVI neteko galvos. Pagalvokime apie tai.

O kaip mūsų numylėtoje šalelėje Lietuvoje? Ši kartą apie finansus. Bankai krinta kaip lapai rudenį. Tie, kurie tikėjo aukštais dividendais, norėtų išplaukti į Baltiją ir nebegrįžti. O Lietuvos valdžia, pakibusi tarp kapitalizmo ir komunizmo, nežino ką daryti. Tad palieka vienas rūpestis savimi. Reikia apsirūpinti, kad valdžiai pasikeitus turėtum "pagrindą" po kojomis.

Amerikos politikieriai pasislėpė po žemėmis nuo atominių bombų. O kaip Lietuvos politikieriai? Brazauskas ir jo kompanija šiuo metu pasislėpė po Lietuvos demokratine darbo partija. Kuri slėptuvė tvirtesnė?

O pakelki gyvybę nuo sustingusios žemės
Ir apglėbk ją savosios
širdies šiluma.

Tegu stiebias į saulę,
į laimę žiedelis
Su nektaro taure įstabia.
G.Slavinskienė

Sveikame kūne – sveika siela

1986 METŲ ŠALFASS-gos VARŽYBŲ KALENDORIUS

Pateikiame 1996 metų ŠALFASS-gos varžybų kalendorių, sudarytą pagal Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo, įvykusio 1995 metų lapkričio 18 d., nutarimus bei vėlesnius papildymus. Dalį varžybų dar tik planuojame, todėl tiksli jų data ir vieta nėra patvirtinta. Smulkesnė informacija bus pateikiama sporto klubams ir skelbiama spaudoje. Apygardų pirmenybės bei kitos mažesnės apimties varžybos iš kalendorių neįtrauktos.

1996 m. Kalnų (alpinistinės) slidinėjimo pirmenybės įvyks vasario 24 d., šeštadienį, Loretto Ski Resort, Loretto, Ont., Kanadoje. Kreiptis į Rimą Kuliavą, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Tel. 416-766-2996; fax: 416-766-5537.

ŠALFASS-gos Kėglavimo (Bowling) pirmenybės įvyks vasario 24 d., šeštadienį, Wickliffe, Ohio. Rengia Clevelando LSK "Žaibas". Varžybos vyks kartu su 11-uju LSK "Žaibas" Draugystės turnyru. Kreiptis į Algį Nagevičių, 7702 W. Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130. Tel. 216-845-8848.

ŠALFASS-gos Vyrų senjorų (35 metų ir vyresnių) krepšinio pirmenybes vykdo Londono LSK "Tauras" kovo 30-31 d.d., Londone, Ont. Klasifikacija - pagal žaidėjų amžių 1996 m. gruodžio 31 d. Kreiptis į Bill Jansenberger, 142 Wortley Rd., London, Ont., N6C 3P5, Canada. Tel. namų-519-439-5462, darbo-519-

672-4776, fax: 519-672-8829

ŠALFASS-gos Raketbolo (Racquetball) pirmenybės ir draugiško pobūdžio pavasarinis Golfo turnyras įvyks balandžio 19-21 d.d. Myrtle Beach, South Carolina. Rengia pulkininkas Kęstutis Gedminas, 100E Myrtle Green Dr., Conway, SC 29526; tel. 803-347-3559. Papildomas kontaktas - Algis Nagevičius, ŠALFASS-gos raketbolo ir golfo vadovas, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130; tel. 216-845-8848. Raketbolo varžybos įvyks balandžio 20 d. - šeštadienį.

ŠALFASS-gos Stendinio (Trap) šaudymo sporto pirmenybės numatomos gegužės 11 d. Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Kreiptis į Balį Savicką, 340 Dixon Rd., # 2004, Weston, Ont., M9R 1T1. Tel. 216-244-2267.

ŠALFASS-gos šaudymo iš kovinio šautuvo sporto pirmenybės įvyks gegužės 18 d., šeštadienį, ORCO šaudykloje, Geneva, Ohio. Vykdo Clevelando LSK "Žaibas" šaudymo sekcija. Kreiptis į pulkininką Algirdą Garlauską, 20550 Ball Ave., Euclid, OH 44123. Tel. 216-486-6987.

46-osios ŠALFASS-gos metinės sporto žaidynės įvyks gegužės 17-19 d.d. Chicagoje, Ill. Vykdo Chicagos klubų jungtinis komitetas. Programoje šių šakų pirmenybės:

a) krepšinio - Vyrų A,

Vyrų B, Jaunių A (1977 m. gimusių ir jaunesnių) ir Moterų;

b) tinklinio - Vyrų, Moterų ir gal būt - Mergaičių A (1977 m. gimusių ir jaunesnių) bei (arba) Mergaičių B (1980 m. gimusių ir jaunesnių);

c) ledo ritulio;

d) šachmatų;

e) stalo teniso.

Galutinis žaidynių formatas bus nustatytas po preliminarinės registracijos termino - balandžio 1 d. Kreiptis į Algimantą Tamošiūną, 317 So. Catherine Ave., LaGrange, IL 60525. Tel. 708-354-2516.

ŠALFASS-gos jaunųjų krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 25-26 d.d. Toronte, Ont. Vykdo ŠALFASS-gos krepšinio komitetas, talkininkaujant Toronto PPSK "Aušrai" ir LSK "Vyčiui". Varžybos vyks šiose klasėse:

B - 1980 m. gimusių ir jaunesnių,

C - 1982 m. gimusių ir jaunesnių,

D - 1984 m. gimusių ir jaunesnių,

E - 1986 m. gimusių ir jaunesnių.

Mergaitėms yra leidžiama žaisti berniukų komandose arba sudaryti mergaičių komandas. Po preliminarinės registracijos - kovo 15 d. bus nuspręsta, kuriose klasėse bus vykdomos mergaičių varžybos. Kreiptis į Rimą Miečių, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont., M9B 4W7. Tel. 416-234-0878. Fax: 416-234-5406.

(Bus daugiau)

M.Laniausko nuotraukoje - praeitais metais pasižymėję Clevelando "Žaibo" jaunieji lengvaatlečiai (iš kairės): Paulius Rukšėnas, 11 metų, Audrius Stankus, 8 metų, Brian Freas, 12 metų ir Lukas Laniauskas, 11 metų.

PAVASARIO PRANAŠAS

Jau vasario viduryje, lankydami Clevelando Metroparkų Brecksville, Hinckley ir Rocky draustiniuose, kur nors prie upe-
lių arba klampesnėse vie-
tovėse galite užtikti šio
krašto ankstyvąją laukinę
gėlę - skunkso kopūstą
(Skunk cabbage. Lot. -
Symplocarpus feotidus).
Margas – rudai violetinės
ir žalios spalvos augalas
atrodo kaip iš klampynės
išlindę suspausti rankos

pirštai. Iš arčiau pasižiū-
rę, "saujoje" pamatysite
geltoną gumbelį, padengtą
žiedeliais.

Šie augalai kalasi per
sniegą, tirpdydami jį savo
šiluma. Žiedai yra 3-6"
(7.5-15 cm) ilgio. Vėliau
išauga 1-2' (30-60 cm)
ilgio žali "kopūstiniai" la-
pai. Žiedai turi stiprų, bet
nemalonų kvapą, privilio-
jantį vabzdžius, kurie juos
apdulkina. Tikriausia dėl
tokio kvapo šis augalas ir

vadinamas "skunk cabbage".

P.S. Nebarkite manęs
dėl sąvokos "skunksas".
Tiek bostoniškė Lietuvių
Enciklopedija, tiek ir
V.Baravyko anglų-lietuvių
kalbų žodynas žodį
"skunk" verčia į "skunk-
sas". Tarp kitko, šio žemy-
no skunksas nėra mums
žinomasis šeškas.

Gerardas JUŠKĖNAS,
Cleveland, OH

"Skunkso kopūstas".
Autoriaus nuotrauka

Štai kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

NAUJI DIRVOS PRENUMERATORIAI:

1. Freer Kevin, Columbus, OH
2. Paškus L.M., Burlington, Ont. Canada
3. Valantinas E., Chicago, IL – Užsakė V.A. Juodka
4. Balsys Ray, Ponte Verde B. FL
5. Razma Antanas, M.D., Burr Ridge, IL
6. Čapas O. & E., Cleveland OH
7. Brizgys Arūnas, Kingwood, TX
8. Brizgys Vytautas, Euclid, OH
9. Neverauskas Ada, Chicago, IL – Užsakė G. Venk
10. Gincas Albinas, Cleveland, OH – Užsakė G. Kijauskienė
11. Bildušas Vytautas, Montgomery, IL
12. Staškus Rita – Užsakė V. Staškus
13. Kulmann Maria R., St. Petersburg Beach, FL
14. Šlutas Anatolijus, Chicago, IL
15. Kijauskas Simas, Cleveland, OH
16. Žilys Jonas, W. Hartford, CT
17. Maciulevičius Virginia, Lake-wood, OH
18. Petrauskas Gabija, Toronto, Canada – Užsakė G. Kijauskienė
19. Mažeika Olga, St. Joseph, MI – Užsakė J.M. Proškus
20. Sadauskas Vytautas, S.J., Cambridge, MA – Užsakė Dievo Motinos parapija
21. Abraitis Vytautas, Plainfield, NJ – Užsakė VL. Abraitienė
22. Paukštys Joseph, St. Cathari-nes, Ont. Canada
23. Lingys L.M., Toronto, Canada

– Užsakė A.T. Lingys, M.D.

24. Žukas Aleksandra, Woodha-ven, NY – Užsakė Rūta Gudelis
25. Biliūnas Jonas, Kazlų Rūda, Lietuva – Užsakė J. Biliūnas
26. Noreika Irena, Chicago, IL
27. Bruožis-Muliolis Virginia, Cleveland, OH
28. Jankauskas Antanas, Jonava, Lietuva – Užsakė Šukelis S.
29. Šukelis Gintautas, San Fran-cisco, CA – Užsakė Šukelis S.
30. Butrimas K. Steve, Orlando, FL – Užsakė S. Butrimas (Tėvas)
31. Mackevičius Stefanija, Omaha, NE
32. Žliobienė Laima, Barrington, IL
33. Masiokas Bruno, Auora, CO
34. Šiaučiūnas Antanas, London, Ont. Canada
35. Sikora Dalia, Tuscon, AZ – Už-sakė: D. Čiurlionienė
36. Laurinaitis Paul, Reno, NV
37. Andrukaitis Joseph, Hamilton, Ont. Canada
38. Pliura Lionginas, Racine, WI – Užsakė Rėda ir R. Pliurai
39. Gatautis Dominika, Cleveland,
40. Jasaitienė Teklė, Šiauliai, Lietuva – Užsakė J. Jasaitis
41. Jakubauskas Stasė, Euclid, OH
42. Barynas Jonas, Redford, MI
43. Juškėnas Ramunė, Centerville, IA
44. Stanciuskas Donatas, Brook-lyn, NY – Užsakė G. Kumpikas
45. Mučinskas Ona, So. Boston, MA
46. Ražutis Monika, Springfield, IL
47. Siauka J., Brighthouse, West York, England
48. Vilkonis Kęstutis, Joniškis, Lietuva – Užsakė J. Vaineikis

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

Kulbis R., Saugus	30.00
Mikonis B., Mashpee	5.00
Varneckas Vl., Waterbury .	10.00
Janušonis G., Rochester	20.00
Vaišnys M., Newark	5.00
Bakūnas E., Elkridge	10.00
Armanienė E., Baltimore ...	20.00
Šidlauskas K. Dr., St Pete ...	10.00
Daugirdas A., Willowick ...	15.00
Smelstorius A., Euclid	10.00
Lazdinis G., Euclid	25.00
Radas J., Livonia	20.00
Patalauskienė V., Detroit	5.00
Kasnickas S., Harbert	10.00
Rimkūnas J., New Buffalo ...	20.00
Shilling E., Racine	20.00
Ambrizas J., Lemont	10.00
Latvys J., Chicago	5.00
Abromas B., Lincolnwood ...	5.00
Agurkis J., Omaha	20.00
Maceikonis V., Elizabeth	20.00
Jarašūnas E., Santa Monica .	20.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

SKAITYKITE
IR
PLATINKITE
"DIRVĄ"

AR BUS LIETUVOJE PAGERINTAS MAUDYNIŲ JUROJE REKORDAS?

Lietuvos sveikatos sajun-
ga kartu su Kūno kultūros ir
sporto departamentu, sveika-
tos mokymo centru ir Palan-
gos sveikatos mokykla pa-
skelbė vasarį grūdinimosi
mėnesiu. Apie tai pranešta
per antradienį įvykusią spau-
dos konferenciją.

Mėnesio devizas – "Pra-
dėkime nuo savęs". Specia-
listai siūlo ugdyti tokius
ipročius: kasdien atsikėlus ir
prieš miegą apsipilti šaltu

vandeniu, nors kartą per mė-
nesį pasinerti į eketę atvira-
me vandens telkinyje. Numa-
tyta surengti grūdinimosi die-
nas įvairiuose Lietuvos kam-
peliuose, o vasario 23-25 d. –
penktąją šventę "Palangos
ruoniai – 96". Laukiama,
kad tūkstančiai iš visos Lie-
tuvos suvažiavusių užsigrū-
dinusių žmonių masiškai iš-
simaudys lediniuose Baltijos
vandenyse.

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Tel:(216) 383-0225
24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts. OH 44143

Atlanta Import-Export Inc.

2719 West 71 Street. Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas
LITMA I.E.

639 East 185 th Street
Cleveland, Ohio 44119

Telefonas : (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Pristatymas

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto komplektų

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39,- iki \$98,-

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

SVEIKINIMAI

Sveikiname mūsų mylimus tėvelius
Albiną ir Vytautą Bakūnus
Aukšnio – 50-ties metų vedybinio
gyvenimo jubiliejaus proga.
Jums, brangieji Tėveliai, geros sveikatos
ir ilgiausių bendro gyvenimo metų linki vaikai
Jurgis ir Irena su šeimomis

VISA LOTTERY

Our Office is assisting with
Visa Lottery Applications for
Green Card from now until
March 10, 1996
For more information call:
Jayashree Bidari, J.D.,
Attorney At Law
(216) 892-3323

MISIŲ PADĖKA

Clevelando Diecezijos
Misijų įstaiga dėkoja vi-
siems, kurie aukojo misijoms
El Salvadore. Kadaise ten
dirbo Clevelando lietuvaitė
Dorothy Kazel (Kazlauskaitė),
kuri vėliau tragiškai žu-
vo.

NAUJA TV STOTIS

CAT (Clevelando Ak-
ron Television Network) prane-
šė, kad nuo š.m. gegužės
20 d. Clevelando ir jo apy-
linkių gyventojai galės ma-
tyti naujos televizijos stoties
WAX - TV 35 programas.
Šios stoties siųstuvų bokštas
bus Parmoje, OH. Naujoji
stotis veiks kartu su akrono
WAOH - TV 29 ir trans-
liuos įdomias vietines bei
sindikato programas.

CLEANING

Highly detailed EASTSIDE
CLEANING COMPANY
is seeking male and female
individuals for
DAY AND WEEKEND WORK.
Residential and
commercial. Must be
bondable, drug-free and have
transportation.
References required.
IMMEDIATE OPENINGS.
CALL BARBARA 646-8844.

ŽALIŲJŲ KORTELIŲ LOTERIJA

Nationalities services
center direktorius Algis Ruk-
šėnas praneša, kad žaliųjų
kortelių loterija bus vykdoma
nuo vasario 12 d. iki kovo 12 d.

Šiais metais įstojimo į
loteriją anketą reikės pasira-
šyti pačiam anketos davėjui
ir prie jos pridėti savo nuo-
trauką.

Daugiau informacijos
galima gauti, kreipiantis į
Algį Rukšėną, tel. 781-4560.

METROPARKŲ REKORDAS

Clevelando Metroparkai
neseniai gavo patvirtinimą iš
Gineso rekordų knygos, kad
pernai Hinckley ežere plū-
duriavę susikabinę 582 luotai
ir baidarės - naujas pasaulio
rekordas.

Šį pavasarį, gegužės 19
d. (sekmadienį) bus bandoma
tą rekordą pagerinti bent iki
650 luotų ir baidarių.
Metroparkai kviečia visus
vandens sporto mėgėjus da-
lyvauti šiame bandyme.
Informacija teikiama tel.
(216) 351-6300, ext. 266.

"TAUPOS" narių metinis
susirinkimas įvyks vasario
25 dieną, 11:30 v. r. Dievo
Motinos Nuolatinės Pagalbos
parapijos viršutinėje salėje.
Bus trumpa metinė apyskaita
ir direktorių rinkimai. Visus
narius maloniai kviečiame
dalyvauti.

"TAUPA" - Lietuvių
Kredito Kooperatyvas

METINIS ŽAIBO TURNYRAS

Metinis Clevelando LSK
"Žaibo" renginys - "EVENING
AT THE RACES" ("Vakaras
žirgų lenktynėse") įvyks ko-
vo 23 d., šeštadienį, Lietuvių
namuose. Pradžią - 6:30 val.
vakaro. Išbandydami savo
laimę šiose improvizuotose
žirgų lenktynėse, paremsite
LKS "Žaibo" sportinę veiklą
Jūsų laukia kokteiliai, užkan-
dziai, muzika, šokiai.

Norėdami gauti platesnę
informaciją apie šį renginį,
skambinkite Vidui TATA-
RŪNUI, tel. 486-7916

amb

G. JUŠKĖNAS - TOPS FOTOGRAFIJOJE

Kasmet Amerikos foto
mėgėjų draugija (Photogra-
phic Society of America)
kviečia parinktus tos draugi-
jos narius įteikti skaidres
TOPS in Photography pro-
gramai. Kaip praneša Cleve-
lando foto mėgėjų draugijos
biuletenis "Through The
Darkroom Door", tarp jų vėl
yra G. Juškėnas. Jo spalvota
skaidrė "Ant sparno" ("On
the wing #2") įtraukta į
TOPS XLV 1996 metų rink-
inį. Tai jau devintoji
G. Juškėno skaidrė, priimta į
PSA-TOPS rinkinius per pa-
starąjį dešimtmetį, t.y. nuo
1986-ųjų metų.

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON

Laidojimo įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

ŠV. JURGIO PARAPIJOS RENGINIAI

Clevelando Šv. Jurgio
parapijos biuletenyje prane-
šama:

kovo 30-31 d.d. po
pamaldų bus Velykinių
kepinų išpardavimas;
balandžio 14 d. - parapi-
jos Atvelykio šventė;
balandžio 20 d. - Katali-
kų karo veteranų 613-o posto
50 m. sukakties puota;
gegužės 4-5 d.d. - Pir-
moji komunija;
gegužės 12 d. - parapijos
Motinos Dienos šventė;
gegužės 26 d. - Sutvir-
tinimo Sakramentas Šv. Jono
katedroje;
gegužės 27 d. - Prisimi-
nimo Dienos iškilmės;
birželio 16 d. - trėmimų
iš Baltijos kraštų minėjimas;
liepos 14 d. - metinė pa-
rapijos gegužinė ir sugrįžtu-
vės;
rugsėjo 8 d. - Šiluvos
Dievo Motinos šventė;
spalio 19-20 d. - nemo-
kami skiepai nuo gripo;
lapkričio 17 d. - metinis
Rudens festivalis ir loterija.

P.S. Žiemos šalčiai
sumažino maldininkų skaičių
Šv. Jurgio parapijoje. Tačiau
per šalčius bažnyčiai šildyti
sunaudota žymiai daugiau
dujų. Todėl parapijiečiai
kviečiami siųsti aukas už
praleistas savaites.

SKAITYKITE
IR
PLATINKITE
"DIRVĄ"

ATMINTIS

BRONIO KASLO (KAZLAUSKO) NETEKUS

Antanas Dundzila

Iš dienraščio "Draugas" nekrologo patyrėme liūdną žinią, kad šių metų sausio 19 dieną Amerikoje mirė žymus kovotojas už Lietuvos laisvę, teisininkas, buvęs Wilkes-Barre (Pensylvanijoje) kolegijos profesorius Bronis Kaslas. Prieš karą Lietuvoje jis buvo žinomas Kazlauskio pavarde.

Lietuvos išlaisvinimo kovoje profesorius Kaslas ypač pasižymėjo 1973 metais, parengęs kapitalinį 540 psl. apimtį angliškai parašytą veikalą, – "SSSR ir Vokietijos agresiją prieš Lietuvą". ("The USSR – German Aggression Against Lithuania"). Šiame veikle autorius paskelbė daugybę Lietuvos nepriklausomybės puoselėjimui svarbių dokumentų, Lietuvos interesams reikšmingų net ir šiandien, kai Rusijos ir Vokietijos padarytos skriaudos Lietuvai vis dar neatlygintos. Šalia šios knygos prof. Kaslas yra paruošęs ir kitų studijų apie Lietuvą anglų bei prancūzų kalbomis.

1910 metais gimęs Bronis Kaslas Lietuvių Enciklopedijoje save tituluoja teisininku. Tai, be abejo, teisingas, tačiau visos jo veiklos neapimantis apibūdinimas. Baigęs teisę Vytauto Didžiojo Universitete, jis gilino

tarptautinės teisės studijas užsienyje ir 1939 m. Štrasbūre gavo daktaro laipsnį. Kurį laiką dirbo ELTOS redaktorium. Vokiečių okupacijos metais dėstė savo Alma Mater universitete Kaune, o po karo – Štrasburgo universitete, aktyviai dalyvavo lietuvių išeivijos bei užsienio spaudoje.

B. Kaslas žurnalisto teise mis stebėjo Niurnbergo bylos nagrinėjimą, kuriame išryškėjo nacių ir sovietų prieškarinis bendradarbiavimas. Jis savo akimis matė, kaip tą faktą aršiai neigė bei neleido jo teisme plėtoti sovietų prokuroras Višinskis.

Prof. Kaslą turėjau laimės asmeniškai pažinti. Kai ruošiau LITUANUS numerį Molotovo–Ribentropo 1939 m. pakto sukakčiai, 1988 liepos 30 d. pas jį nuvykau pasitarti. Nors jau aiškiai metų naštos bei žmonos netekimo slegiamas, jis labai maloniai, bičiuliškai mane priėmė. Kalbėjomės visą dieną. Profesorius žadėjo parašyti tam LITUANUS numeriui įvadą, tačiau, nebepajėgdamas to padaryti, atsiuntė savo vieną anksčiau ta tema išleistą knygėlę. Po to, pono Lozoraičio laikais, keletą kartų profesorių sutikau dar tuomet vadintoje Lietuvos Pasiun-

Praėjus mėnesiui po a.a. Vinco Tamošiūno mirties, Stasio Butkaus šaulių kuopa užprašė šventas Mišias. Sausio 20 d. į Šv. Antano bažnyčią susirinko gražus būrys jo draugų ir pažįstamų. Mišias aukojo kun. Alfonsas Babonas. Vargonininkas Stasys Sližys atliko Franko, Guno, Šuberto ir savo autorinius vokališkus kūrinius. Mišių pabaigoje skambėjo F.Chopin "Laidotuvių sonata". Po mišių susirinkusieji į svetainę dar kartą prisiminė amžinybėn išėjusį taurųjį mūsų tautietį.

Apie V.Tamošiūno gyvenimą papasakojo "Trimito" žurnalo redaktorė mokytoja S.Kaunelienė. Nuo pat jaunystės Vincas Tamošiūnas

ATMINTIS

PRISIMINĖME VINČĄ TAMOŠIŪNĄ

įsijungė į kovotojų už Lietuvos laisvę gretas, daug jėgų skyrė visuomeninei veiklai. Jis dalyvavo kovose dėl Klaipėdos krašto išvadavimo, buvo Šaulių sąjungos veikėjas, pirmininkas, garbės narys, Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas. Į šaulių organizaciją, pakviestas jos įkūrėjo V.Putvio, jis įstojo, būdamas dvidešimt trijų metų amžiaus. Nepriklausomoje Lietuvoje igijo aukštąjį karinį išsimokslinimą. Okupavus Lietuvą, V.Tamošiūnas pasitraukė į Vakarus.

1993 metų viduryje pajutęs, jog sveikata silpnėja, V. Tamošiūnas grįžo į Lietuvą, kad atsigultų amžinajam poilsiui savo tėvų žemėje. Ir štai praėjusių metų pabaigoje

gauta telegrama, kad jis mirė gruodžio 18 d. Palaidotas gimtojo bažnytkaimio kapinėse, kur jau ilsisi jo žmona, tėvai ir kiti giminės.

Baigdamas V.Tamošiūno pagerbimui skirtą pokalbį, šaulių vadas M.Abarius kvietė išaugoti a.a. Vinco atminimą, prisiminti jo nuolatinį raginimą gražiai sugyventi ir padėti vieni kitiems ir mūsų Tėvynei Lietuvai. Apie velionio gyvenimą priminė ir ta proga surengta parodėlė, kurioje susirinkusieji pamatė V.Tamošiūno gimtojo valsčiaus žemėlapi, jo tarmiškai parašytą novelę "Atvažiuoja trys šlėktelas un mizarnas kumeles", įvairias akimirkas įamžinusias fotonuotraukas.

Regina JUŠKAITĖ

tinybėje Washingtonė.

Profesoriaus pastangos demaskuojant vokiečių – sovietų sąmokslą prieš Lietuvą nenuėjo niekais. Net Maskva vėliau pripažino "suradusi" tą nelemtą paktą. Tai prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

O dabar išgirdus apie niekur kitur plačiau nepaminėtą Bronio Kaslo mirtį, ausyse skamba Maironio žodžiai:

*Skamba ir žvanga, gaudžia varpai,
Liūdną ir skaudų skleidami
gandą...*

Vėl paviliojo auką kapai...
Amžina atilsį, profesoriau Kaslai! Lai Jums amžinai skamba Jus ir mus užauginusios, Jus tarptautinėje teisėje išmokslinusios ir savo nepriklausomo valstybingumo siekiams pavergusios Lietuvos laisvės varpas!

Buvusiems Clevelando Vaidilos Teatro kūrybingiems vaidintojams – VIOLETAI ŽILIONYTEI–LEGER ir broliui EGIDIJUI, jų tėveliui

JUOZUI ŽILIONIUI

mirus, reiškiau nuoširdžiausią užuojautą

Režisierius Petras Maželis

VYTAUTUI PLUKUI

užbaigus šios žemės kelionę, Jo žmoną, mielą GENOVAITĘ PLUKIENĘ, giliai užjaučiu

Rūta Sakienė

Mielai

KAZIMIERAI VAIČELIŪNIENEI

staiga mirus, jos sūnums, giminėms ir draugams – mūsų visų nuoširdi užuojauta.

*Lietuvių gydytojų žmonių ir
gailėstingųjų seserų vardu
Izabelė Stankaitienė*

Mylimam broliui

JUOZUI SAMSONUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo seserį MAGDUTĘ LIUTKUVIENĘ, jos šeimą ir kitus giminės

G. ir M. Aukštuoliai
V. ir N. Čėčiai
A. ir G. Karsokai
O. Naumanienė

A.A. JONAS PARŠELIŪNAS

Sausio 8 d. Toronte mirė buvęs Žemės ūkio akademijos (Dotnuvoje) sodininkystės ir daržininkystės katedros vedėjas, docentas agronomas Jonas Paršeliūnas.

Velionis gimė 1913 m. vasario 25 d. Vankiškių kaime (Miroslovo valsčiuje, Alytaus apskrityje). 1933 metais baigęs Alytaus gimnaziją, J. Paršeliūnas atvyksta į Dotnuvą žemės ūkio mokslų studijuoti. Būdamas Akademijos studentu, priklausė Jaunosios Lietuvos tautininkų korporacijai.

J.Paršeliūnas, išklausęs visą kursą ir išlaikęs diplominius egzaminus, 1937 metais pradeda dirbti Kaune, Žemės ūkio rūmų tyrimo įstaigoje. Ši įstaiga jį išsiunčia į Daniją specializuotis sodininkystės ir daržininkystės srityse. 1939 metais grįžęs iš Danijos, J.Paršeliūnas Vytėnuose (prie Kauno) įkuria pirmąją Lietuvoje sodinin-

J. Paršeliūnas

kystės ir daržininkystės bandymų stotį ir jai vadovauja. 1940 m. J.Paršeliūnas galutinai atsiskaito su Žemės ūkio akademija, apgindamas diplominį darbą, įgydamas diplomuoto agronomo vardą.

1943 m. Paršeliūnui suteikiamas docento vardas. Šalia pedagoginio darbo

J.Paršeliūnas iš ivairių Lietuvos vietų surenka virš 150 šalčiams atsparių obelių ir kriaušių veislių, ŽŪA medelyne jas iškiepija, sudarydamas pomologinį sodą – pagrindą tolimesniems tyrimams.

Nuo 1939 metų J.Paršeliūnas aktyviai dalyvauja specialiojoje spaudoje, paskelbdamas daug straipsnių apie kovą su sodo kenkėjais, apie kambarines gėles, jų priežiūrą, vaisių skynimą, skintų vaisių išlaikymą ir kt. Savo straipsnius jis dažniausia skelbė žurnaluose "Žemės ūkis" ir Naujoji sodyba".

Prasidėjus emigracijai, Paršeliūnai persikėlė į Kanadą, apsigyveno Toronte. Čia greit įsitvirtino, sugrįždami į savo profesiją: sėkmingai vertėsi, šiltnamiuose augindamas gėles bei daržoves. J. Paršeliūnas bendradarbiavo J. Kapočiaus Lietuvių enciklopedijos rengime.

Jonas Vengris